"De Rabobank heeft het gepresteerd het gehele vermogen van een klant te laten verdampen. Zij hebben ons geplunderd en bestolen. Als ik nog geld over had gehad zou ik ze een proces hebben aangedaan wegens diefstal, misbruik van 'zorgplicht', misbruik van pandrecht en onethisch gedrag".

– Wim Koperberg

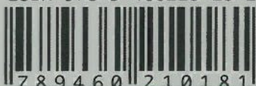
Wim Koperberg en Tessa van Veen kennen elkaar niet, maar hebben allebei een grote liefde voor kunst en ondernemerschap. In 2007 en 2008 sluiten de twee kunstverzamelaars een lening af bij de Rabobank.Van Veen kan hiermee een museumpand financieren, Koperberg gebruikt het krediet voor zijn winkel en galerie. Wanneer de ambitieuze plannen van de twee kunstliefhebbers door externe omstandigheden op een teleurstelling uitlopen, opent de Rabobank de jacht op hun kunstcollecties. De bank rommelt met pandaktes, intimideert en achtervolgt haar klanten en maakt listig gebruik van hun vertrouwen. Alles lijkt geoorloofd in de jacht op de kunstwerken.

De Verpanding is een waargebeurd verhaal over twee ondernemers die vechten tegen de macht van de bank. Zij zijn niet de enigen die deze strijd voeren. Veel mensen hebben na 2008 te maken gekregen met ingewikkelde schuldproblematiek. *De Verpanding* laat het menselijke gezicht zien van het gevecht voor rechtvaardigheid waarin vele onschuldige mensen ongewild terecht zijn gekomen

De Verpanding is geschreven door Paulien Derwort, in opdracht van *Stichting Restschuld Eerlijk Delen (R.E.D.)*. De stichting komt op voor mensen die door toedoen van hun bank in de problemen zijn geraakt, voornamelijk door restschulden. Wilt u de stichting steunen? Dat kan. Ga naar *www.keerdebank.nl*. Daar vindt u meer informatie over de zaken van Koperberg en Van Veen, maar u kunt er ook uw eigen verhaal delen of doneren aan de *stichting R.E.D.*

"Twee huiveringwekkende verhalen. Zeer schokkend."

– George van Houts

ISBN 978-9-460210-18-1

9 789460 210181

KUNST VERDWIJNT WAAR RABO VERSCHIJNT

DE VERPANDING

HOE DE RABOBANK OP DE KUNST VAN HAAR KLANTEN JAAGT

DE VERPANDING

HOE DE RABOBANK OP DE KUNST VAN HAAR KLANTEN JAAGT

KUNST VERDWIJNT WAAR RABO VERSCHIJNT

COLOFON

UITGEVER
Stichting Restschuld Eerlijk Delen (R.E.D.)

AUTEUR
Paulien Derwort

FOTO AUTEUR

DRUK
Wilco, Amersfoort

VORMGEVING
Gunter Segers
www.guntersegers.be

ISBN: 978.94.6021.018.1
NUR-code: 130

KUNST VERDWIJNT,
WAAR RABO VERSCHIJNT

DE VERPANDING

HOE DE RABOBANK OP DE KUNST
VAN HAAR KLANTEN JAAGT

***'Een aandeel in elkaar'*, zo luidt de slogan van de Rabobank anno 2015. Zeven jaar na het uitbreken van de financiële crisis weten banken dat ze op hun reputatie moeten letten. Zeker na het schandaal met de Libor-rente in 2013 is ook de Rabobank haar reputatie van betrouwbare 'boerenleenbank' kwijt. Uitgebreide protocollen en gedragscodes over zorgplicht en ethiek moeten de klanten overtuigen dat de bank toch een betrouwbare zakenpartner is. Zeker de Rabobank laat zich vanuit haar coöperatieve structuur erop voor staan dat ze verantwoordelijk met haar klanten omgaat en altijd in het belang van haar klanten handelt. Maar de ervaringen van Wim Koperberg en Tessa van Veen zijn anders.**

In het najaar van 2014 ontmoet ik twee bijzondere mensen. Beiden vertellen ze het verhaal over hun leven als kunstverzamelaar. Een verhaal over liefde voor kunst, ondernemerschap, avontuur en grote ambities. Maar ook over zakelijke tegenslag, financiële ondergang, wantrouwen en onrechtvaardigheid. Tessa van Veen en Wim Koperberg kennen elkaar niet, maar hebben in dezelfde periode een ambitieus plan in gang gezet om te ondernemen in de kunstsector. Een financiering bij de Rabobank moest hun plannen ondersteunen. Ze hadden nooit vermoed dat het contract met de bank zou eindigen in een slagveld, met de kunst als doelwit.

Wim en Adele Koperberg zijn grote liefhebbers van Russische kunst en juwelen. In twintig jaar tijd hebben ze een rijke collectie schilderijen, posters en sieraden verzameld. Wanneer ze besluiten hun kunst te exposeren en te verkopen, eerst in Amsterdam, later in België, blijkt dat ze een succesvol businessmodel te pakken hebben. Wim Koperberg heeft er alle vertrouwen in dat een zakelijke investering voor een verkooppunt in Maastricht eveneens een groot succes zal worden. In 2007 opent hij zijn winkel en galerie. Nadat hij zelf al ruim anderhalve ton in de renovatie van het pand heeft geïnvesteerd, neemt hij bij de Rabobank Maastricht een rekening courant krediet van 40.000 euro om wat extra 'startgeld' in handen te hebben. In ongeveer dezelfde periode werkt elders in het land Tessa van Veen aan een businessplan voor een museum. Van Veen en haar man Edwin Hopster verzamelen al jaren kunst, waaronder schilderijen, en hebben de bijzondere collectie van de schilder Pieter van Goudzwaard ondergebracht in een stichting. Wanneer Tessa een museum wil openen in Sas van Gent voor deze stichtingscollectie wordt haar businessplan enthousiast onthaald door de Rabobank. Tessa is dolgelukkig en in 2008 opent ze het museum. De Rabobank is erg enthousiast over de plannen van Van Veen en is toeschietelijk met het verlenen van krediet. Ondersteuning van deze plannen zou ook prima passen in het beleid van de Rabobank. Over haar kunstbeleid zegt de bank:

"De Rabobank heeft van nature een sterke band met de samenleving. Kunst en cultuur bepalen mede hoe deze samenleving zich ontwikkelt. Niet vreemd dus dat Rabobank zich voor kunst en cultuur interesseert."

In de zomer van 2014 ontmoet ik voor het eerst Wim en Adele Koperberg in hun huis in Voeren, België. Aan hun bescheiden woning, te midden van het weidse landschap, is niet af te lezen dat ze grote kunstliefhebbers zijn. "Alles is ons afgenomen", vertelt Wim zichtbaar emotioneel. Hij is boos, maar strijdbaar: "Dit mag niet onop-

gemerkt blijven". In die periode leer ik ook Tessa en Edwin Hopster kennen. Ik ontmoet ze in Den Haag, waar het echtpaar letterlijk tussen de kunst zit: hun stichtingscollectie heeft uiteindelijk een mooie plek gekregen. Omringd door de schilderijen liggen de honden rustig in hun mand te slapen. Maar voor hoelang ze hier kunnen blijven weten de Hopsters niet. De stichting heeft grote reputatieschade opgelopen, het stel is geëxcommuniceerd uit Sas van Gent en de Rabobank jaagt nog altijd een tonnenschuld na die Tessa nooit van haar leven kan terugbetalen. "Ik ben bang dat ze opnieuw bij ons binnen komen vallen", vertelt Tessa. De Hopsters hebben een stressvolle periode achter de rug. Edwin: "Ik wil nu eindelijk eens rust. Wij willen dat de Rabobank haar fouten erkent zodat wij verder kunnen".

Wat is er terecht gekomen van de ambitieuze plannen van Wim Koperberg en Tessa van Veen? Waarom zitten ze nu financieel en emotioneel aan de grond, en wat is het aandeel van de Rabobank hierin? Tessa van Veen en Wim Koperberg zijn zo moedig geweest hun verhaal voor eens en altijd uitvoerig te vertellen, om de wereld inzage te geven in wat er achter al die anonieme dossiers schuilgaat. Van Veen en Koperberg hebben zich gewend tot de stichting Restschuld Eerlijk Delen (Stichting R.E.D.). Deze stichting behartigt de belangen van cliënten die in de problemen zijn geraakt na het aangaan van een lening, veelal een hypotheek, bij hun bank. De missie van de stichting is dat de banken hun verantwoordelijkheid nemen en onderdeel worden van de oplossing en niet alleen van de problemen. De pijn ligt nu eenzijdig bij de klanten, terwijl de verantwoordelijkheid voor een groot deel bij de financiële instellingen ligt. Hoewel stichting R.E.D. problematiek wil oplossen die het individu overstijgt, heeft zij wel dagelijks te maken met individuele casussen. Achter al deze dossiers gaat veel ellende en persoonlijk leed schuil. Met deze publicatie geef ik twee van deze verhalen een menselijk gezicht en proberen we te laten zien dat schuldenproblematiek complexer is dan vaak op het eerste gezicht lijkt. Het afsluiten van een lening bij de bank kost niet alleen geld, zoals ze in de reclamespotjes vermelden, het kan ook een leven totaal op z'n kop zetten.

Een Amsterdamse handelaar, een verkoper in hart en nieren stuit bij toeval op kunst uit de voormalig Sovjet-Unie. Wim Koperberg raakt zo gecharmeerd van deze bijzondere werken dat hij ze besluit te verzamelen, te exposeren en uiteindelijk zelfs een museum te openen. Om na zijn investeringen in het pand nog wat extra geld in handen te hebben gaat hij een lening aan bij de bank. Met het businessmodel wat hij in handen heeft moet hij dat geld makkelijk kunnen terugbetalen. Maar wanneer zijn bedrijf door externe omstandigheden in zwaar weer terecht komt heeft de bank het op de kunstcollectie van Koperberg gemunt. En met succes. Veel van zijn pronkstukken zijn sindsdien spoorloos verdwenen: "Onze oudedagvoorziening is volledig in rook opgegaan".

Dat Wim Koperberg in de wereld van de kunst terecht zou komen was geen vanzelfsprekendheid. Als zoon van een boekhouder en ondernemer is de handelsmentaliteit hem met de paplepel ingegoten. "Eerlijk, recht toe recht aan: zo ben ik opgevoed", vertelt Wim. Hij werd geboren in 1938 in Amsterdam, als zoon van een Nederlandse, joodse vader en een Duitse moeder. Het gezin weet tijdens de oorlog onder te duiken dankzij een contactadres van zijn moeder. Ze komen de oorlog betrekkelijk goed door en na de oorlog pakt pa Koperberg de draad weer op en neemt een lederwarenfabriek over. Op dat moment weet Wim nog niet precies wat hij wil worden en geniet hij eerst nog van zijn vrijheid. Hij had verschillende baantjes, reisde veel. Hij was onder andere waterskileraar in Frankrijk. Maar na zijn 'jonge hondentijd' besluit hij toch voor zijn vader te gaan werken in de lederwarenfabriek. Hij wordt vertegenwoordiger in lederen tassen en blijkt over een bijzonder scherpe handelsgeest te beschikken: Hij verkoopt zo goed dat de tassenfabriek naar Italië moet uitwijken voor extra productiecapaciteit. Daar begon voor hem eigenlijk de eerste samenwerking met banken, in dit geval de toenmalige AMRO Bank. Wim heeft hier goede herinneringen aan: "We hebben nooit problemen met banken gehad, de zaken liepen goed. Ik hou me altijd aan alle afspraken en de bank deed dat ook".

In de vroege jaren tachtig was Wim veel op reis voor zijn tassenbusiness en kwam hij vaak in Oostenrijk om daar een groothandel te vestigen. Op aanraden van een zakenrelatie bezocht hij regelmatig een restaurant in Wals, vlakbij Salzburg. Wim kwam graag in dit restaurant, was erg gecharmeerd van het menu maar nog meer van de eigenaresse, Adele. Op 24 januari 1984 ontmoetten ze elkaar voor het eerst. Wim Koperberg was altijd onderweg en leefde uit de koffer. 's Avonds kwam hij daarom vaak bij Adele in het restaurant, waar hij zich thuis voelde: "Ze maakte de allerbeste steaks", vertelt Wim. Privé gaat het hem op dat moment voor de wind maar zakelijk gaat het wat moeilijker. De economische crisis en de te duur geworden dollar doet de omzet van het lederwarenbedrijf kelderen. Rond diezelfde periode besluit Adele dat ze wel bij Wim in Amsterdam wil komen wonen, "als je een restaurant voor me koopt, natuurlijk", grapt Adele. Maar Wim voegt de daad bij het woord en koopt ook echt een restaurant. In 1986 vestigen Wim en Adele zich in Amsterdam waar zij een klein restaurant runnen, 'Das Beisl' op een A-locatie op de Keizersgracht. Het restaurant loopt als een trein, zit elke avond vol en helaas moeten ze vaak nee verkopen aan hun gasten. Omdat er geen ruimte is om uit te breiden besluiten ze met pijn in hun hart het restaurant op te doeken. Het is 1990 en Wim en Adele zijn klaar om hun leven over een andere boeg te gooien.

De eerste stappen in de Sovjet-Unie

Een paar jaar eerder ontmoet Wim Koperberg in Amsterdam een Russische journalist. Hij adviseert Wim te investeren in consumptiegoederen, zoals graan, mais en zonnebloemolie, uit de Sovjet-Unie. Wim, altijd op zoek naar slimme handel, pakt zijn kans. In eerste instantie worden het zonnebloempitten. Op zijn eerste handelsmissie naar de Sovjet-Unie staat op het vliegveld Sjeremetjevo in Moskou al een tolk op hem te wachten. Deze man, Georgy Piatygorets is door de Communistische Partij aan Wim toegewezen om hem te helpen bij zijn eerste contacten in de Russische zakelijke wereld. Het zou het begin zijn van een bijzondere periode in zijn leven. Wim Koperberg kwam naar de Sovjet-Unie voor grondstoffen voor zijn business, maar zou op iets totaal anders stuiten, iets dat zijn leven zou veranderen.

Georgy Piatygorets is docent aan de kunstacademie van Moskou maar spreekt ook Engels. Met vertaalwerk kan hij zo iets bijverdienen. Wim en Georgy raken bevriend. 's Avonds zoeken ze elkaar veel op, want er is in die tijd verder weinig te beleven in Moskou. De winkels zijn grotendeels leeg maar de Russen zijn ondanks de schaarste erg vriendelijk en gastvrij. Georgy laat Wim daarom kennismaken met zijn vrienden uit de kunstwereld. Samen komen ze bij kunstenaars thuis. Daar ziet Koperberg voor het eerst Russische kunst: schilderijen en iconen, veelal 'socialistisch realisme' zoals hij het noemt. Voor die tijd had hij zich nog nooit met kunst beziggehouden maar nu is hij erg onder de indruk van wat hij ziet. Hij vind het zo mooi, dat hij enkele werken besluit te kopen. Dit was het begin van wat een uitgebreide verzameling zou worden. Omdat het Engels van Georgy Piatygorets toch wat te wensen overlaat en de communicatie met de Russen daarom gebrekkig blijft, besluit Wim Koperberg Russisch te leren. Bovendien, als hij Russisch kan lezen zal hij ook de kunstwerken beter kunnen begrijpen. Na zijn eerste reis naar Moskou leert Wim zichzelf de taal met behulp van een thuiscursus. Regelmatig reist hij terug en kan hij de taal in praktijk brengen. Doordat hij steeds meer kan verstaan en begrijpen vergroot Wim zijn kennis over de Russische geschiedenis en politiek. Hierdoor krijgt de Sovjetkunst voor Wim steeds meer waarde. Zo verzamelt hij beroemde posters van bekende politieke kunstenaars uit de Sovjettijd. Hij koopt er veel, maar krijgt ook wel eens wat cadeau van de kunstenaars zelf. Zijn hobby begint serieuze vormen aan te nemen. Van West-Europese regels is er in het handelsverkeer overigens geen sprake: geen bonnetjes of kwitanties, alles gaat 'onder de tafel'. "In die tijd was er geen sprake van privébezit", vertelt Wim. "Dus was er maar één manier van zakendoen: alles ging op basis van wederzijds vertrouwen, zonder ontvangstbewijzen en alles handje contantje". In eerste instantie verzamelt Wim de kunstobjecten puur uit liefhebberij, omdat hij het gewoon erg mooi vindt. Maar in 1989 besluiten Wim en Adele dat het tijd is om hun kunsthobby te professionaliseren.

Galerie WFK

Wim en Adele Koperberg vinden dat alle verzamelde kunstwerken een mooie plek verdienen. In 1989 opent het echtpaar een galerie gespecialiseerd in Russische Kunst in Amsterdam. Het pand bevindt zich op een prachtige A-locatie in de Kerkstraat, tussen de Keizersgracht en de Prinsengracht in. Op de ruit van 'Galerie WFK' prijkt in Cyrillisch schrift de tekst '*Salon Russkove Iskusstva*' (ga-

lerie voor Russische kunst) wat de aandacht trekt van de Russische gemeenschap in Amsterdam. Wim en Adele komen in contact met veel Russische gezelschappen. Voor Koperberg is dit een bijzondere tijd. Over en weer nodigt men elkaar uit op feestjes en speciale gelegenheden, altijd met veel gezelligheid, wodka en kaviaar. Maar de klantenkring van de galerie bestaat niet alleen uit Russen. Het is de jaren negentig en de zaken gaan goed. Al gauw wisten liefhebbers van deze specifieke kunst de zaak van Koperberg te vinden. Men was gecharmeerd van deze in Nederland nog onbekende werken. De kunstobjecten van Wim en Adele zijn razend populair. Wim Koperberg heeft niets te klagen. Maar aan de Amsterdamse glorietijd komt plotsklaps een einde als de moeder van Wim blind wordt. Adele en Wim willen graag voor haar zorgen en kopen daarom in 1996 een huis in het Brabantse Maarheeze. Moeder woont bij Wim en Adele in totdat zij in 2001 naar een bejaardentehuis gaat. In die periode is Wim Koperberg opnieuw op zakelijk avontuur in de Oekraïne. Hij koopt een zonnebloemoliefabriek in Luhansk, Oekraïne vlakbij de Russische grens. Maar de fabriek vereist teveel investeringen van Koperberg. Als dan ook nog de moeder van Wim sterft, staakt hij zijn businessactiviteiten in Rusland. Het is tijd om Koperbergs grote passie weer te volgen, en weer een winkel en een galerie te runnen.

In januari 2002 verhuizen Wim en Adele naar Herentals, België. Ze besluiten er de zaak 'Amalfi Kado' met inventaris en al over te nemen. Amalfi Kado bestond al 30 jaar en verkocht onder andere Swarovski kristalobjecten en sieraden. Koperberg vult de winkel nu ook aan met zilveren design sieraden uit Italië, Russische sieraden en decoratieve objecten zoals tafelzilver en serviesgoed. De kelder van 220 vierkante meter wordt omgetoverd tot een galerie voor Russische kunst. Al snel lopen de zaken weer zoals vanouds. De locatie blijkt precies in het hart van hun doelgroep te liggen. In de omgeving wonen veel liefhebbers van de specifieke Russische kostbaarheden: 'oud geld' dus draagkrachtig, niet bang voor een investering in een mooi object of sieraad. Uit de wijde omtrek komen bezoekers speciaal naar Amalfi Design voor deze bijzondere objecten. In 2005 wordt Amalfi Kado uitgeroepen tot beste Swarovski dealer van de Benelux, en in 2006 draait Koperberg een omzet van maar liefst 1,5 miljoen euro. Maar opnieuw krijgt Wim Koperberg tegenslag. Wanneer de gemeente Herentals besluit het centrum te herindelen vinden er langdurig werkzaamheden plaats in de straat. Amalfi Design is moeilijk bereikbaar, één voor één verdwijnen de winkels, en daarmee ook het publiek. Koperberg besluit het huurcontract niet te verlengen. Het is 2007 en er komt een prachtig pand vrij in de Stokstraat 22 te Maastricht. Wim besluit dat hij hier zijn droom moet gaan verwezenlijken. De ambities zijn groot en de verwachtingen hooggespannen.

Amalfi Design, Maastricht

In het hart van Maastricht huurt Koperberg een voormalige galerie op een prachtige plek. De verwachting is dat de locatie erg gunstig is voor een galerie. Maastricht is een toeristische trekpleister die jaarlijks ruim 18 miljoen bezoekers trekt. Bovendien vertelt de makelaar Koperberg dat er in de buurt een Hilton hotel zal komen evenals een groot theater van Joop van den Ende. Amalfi Design kan straks dus meeprofiteren van de toestromende bezoekers. Koperberg huurt het pand voor 5.500 euro per maand. Daarnaast verbouwt hij met zijn eigen geld voor ruim 1,5 ton Het pand wordt omgetoverd tot een

prachtige winkel, met in de kelder een museum, de eerste verdieping wordt het domein van Adele waar ze sieraden zal verkopen. Op de gevel prijkt de bedrijfsnaam, 'Amalfi Design'. Om al deze investeringen behoorlijk op zijn liquiditeit hebben gedrukt leent Koperberg 40.000 euro voor wat extra ademruimte. Bij de Rabobank Maastricht sluit hij een rekening courant krediet af. De bank dringt erop aan dat Wims vrouw garant staat; en zo geschiedt. Wim en Adele tekenen samen het financieringsvoorstel op 16 oktober 2007. Voor Koperberg is deze lening op dat moment een weinig risicovolle investering. Er staat ruim voldoende dekking tegenover. Het onderpand is meer dan dekkend: zijn voorraad ter waarde van ruim 500.000 euro aan schilderijen, 200.000 euro aan Russische posters en 60.000 euro aan zilveren sieraden. Als hij de winkel snel draaiende kan krijgen zoals in Herentals is die 40.000 euro in no time terugverdiend.

Maar de hoge verwachtingen van Wim en Adele Koperberg worden al gauw getemperd als blijkt dat het Maastrichtse winkelpubliek massaal wegblijft. In 2,5 jaar tijd verkoopt Koperberg niet één schilderij. De toeristen en dagjesmensen blijken niet bijzonder geïnteresseerd in de originele kunstobjecten van Koperberg. En de Maastrichtenaar zelf bezoekt vooral de Limburgse winkels en laat Amalfi Design links liggen. Bovendien is er nog altijd geen Hilton Hotel of megatheater van Joop van den Ende, dus de beloofde extra bezoekers blijven uit. Als dan ook nog de financiële crisis losbarst gaan de zaken alleen maar bergafwaarts. Wim en Adele moeten hun situatie onder ogen zien: er is weinig hoop. Op 31 december 2011 sluiten ze de winkel definitief. De kunst wordt opgeslagen in vijf containers bij opslagbedrijf Pinxt, samen met privégoederen van Wim en Adele. Alle kunstwerken en de complete winkelinventaris die in de containers gaan heeft Wim samen met de verkoopprijzen op dvd's gezet. Ondertussen probeert Koperberg toch wat inkomsten te genereren via veilingverkopen, maar ook dat gaat moeizaam. Koperberg heeft nog een schuld uitstaan, en de Rabobank wil dat hij de debetstand op zijn rekening courant terug gaat brengen. Maar inkomsten zijn er niet. De stress loopt op bij Koperberg, met name Adele wordt angstig en onzeker. Eind 2011 ontvangt Wim van Rabobank Maastricht een brief waarin staat dat het openstaande krediet van 40.000 euro terug zal worden gevorderd met een maandelijkse afschrijving van 1000 euro. Omdat hij geen inkomsten heeft kan hij dit niet voldoen. Op 25 mei 2012 zegt de Rabobank het rekening courant krediet op.

Maandelijks 1000 euro aflossen is makkelijker gezegd dan gedaan. Wim Koperberg moet op zijn minst inkomsten hebben om de schuld terug te kunnen betalen. Hij zoekt nadrukkelijk samenwerking met de bank om de schuldproblematiek op te lossen. Om hun woonlasten te verlagen verhuizen Wim en Adele Koperberg naar Voeren, België. Wim houdt de Rabobank Maastricht op de hoogte van hun plannen. Omdat de veilingverkopen niet vlot genoeg gaan wil Koperberg zelf een verkooppunt openen. Hij zoekt daarom naar winkelruimte op een gunstige locatie om zijn handelsvoorraad in eigen beheer te kunnen verkopen. De verwachting is dat hij daarmee de debetstand snel zal kunnen verlagen. Koperberg geeft aan bereid te zijn er alles aan te doen om de schulden te kunnen afbetalen. Wim heeft een winkel op het oog in Hasselt, met een huurprijs van 1000 euro per maand, met een huurcontract voor een jaar. Hier zou hij zijn winkelinventaris kunnen opstellen en zijn totale sieradenvoorraad ter waarde van 50.000 euro misschien wel in één keer kunnen verkopen. Zo zou hij zijn totale schuld in één keer kunnen aflossen. Koperberg rekent het voor aan de bank.

Wim stuurt een bericht naar Ewalds en Dreesen, managers Krediet Risico en Bijzonder Beheer van de Rabobank Maastricht. Op basis van de prijzen uit 2009 heeft zijn schilderijenvoorraad alleen al een totale verkoopwaarde van ruim 5 ton. Maar als we uitgaan van het slechtste scenario, zo mailt Koperberg zal zijn kunst altijd minimaal € 250.000,- opleveren. Zijn prijzen uit 2009 liggen veel hoger, maar Koperberg begrijpt dat hij terughoudend moet zijn en de kunst wellicht met korting moet verkopen. In zijn nieuwe winkel kan hij hiermee een verwachte omzet draaien van 8.000 euro per maand. Na aftrek van kosten kan hij maandelijks 2.500 euro aflossen op zijn rekening courant. Maar, om de winkel te openen, op te knappen, schilderijen op spieraam te zetten en in te lijsten en wat reclame te maken heeft hij toch een kleine investering nodig. Hij wil het krediet tijdelijk verhogen tot maximaal 65.000 euro, om deze na opening van de winkel uiterlijk binnen een jaar terug te brengen tot 30.000 euro.

Een formaliteit

Koperberg wil graag weten wat de Rabobank van zijn plannen vindt. De Rabobank is door het businessplan van Koperberg nu volledig op de hoogte van wat Wim aan handelsvoorraad heeft en wat de potentiële verkoopwaarde ervan is. Aan de zijde van de Rabobank blijft het ruim twee maanden stil. Uiteindelijk gaat de Rabobank niet akkoord met het voorstel van Koperberg, wel wil de bank ineens met Wim in overleg. Tijdens verschillende gesprekken met de afdeling Bijzonder Beheer wordt Koperberg gevraagd of hij niet een vuistpand wil tekenen. In het kader van 'meedenken' en 'samen een oplossing zoeken' wordt steeds opnieuw het vuistpand ter sprake gebracht. Volgens Rabobank is dit document slechts een formaliteit. Wim Koperberg wil graag samenwerken met de bank, heeft er vertrouwen in dat de Rabobank hetzelfde belang heeft als hij, namelijk: een goede opbrengst voor zijn onderpand genereren om zijn schuld snel omlaag te kunnen brengen. Hij vertrouwt op het voorstel van de bank om samen tot een goede oplossing te zullen komen. In tegenstelling tot het rekening courant hoeft zijn vrouw dit vuistpand niet mede te ondertekenen. Dit is een bevestiging voor Koperberg dat dit document inderdaad slechts een formaliteit is. Op 31 augustus 2012 tekent hij de overeenkomst vuistpandrecht. Op dat moment heeft Wim Koperberg nog geen idee dat hij hiermee zijn eigen financiële ondergang inluidt.

Met het ondertekenen van het vuistpand heeft Wim Koperberg de inhoud van de containers overgedragen aan de Rabobank. In de containers zitten zowel zakelijke als privégoederen van Wim en Adele. Wat er exact in de containers ligt is niet op een officiële inventarislijst gedocumenteerd. Precies één dag na de ondertekening van het vuistpand staat de Rabobank op de stoep bij opslagbedrijf Pinxt. Rabobank instrueert de eigenaar van het bedrijf om Wim Koperberg de toegang tot de containers te ontzeggen. Koperberg wordt verboden ook maar in de containers te kijken. Van deze afspraken met de firma Pinxt communiceert de Rabobank niets naar Koperberg en Wim heeft op dat moment nog het vertrouwen dat hij samen met de Rabobank Maastricht zijn schuld ruimschoots kan terugbetalen. Zijn onderpand ligt tenslotte in de containers en heeft volgens Wim een minimale verkoopwaarde van 500.000 euro. Pas zes maanden later zou Wim bij toeval het fijne te horen krijgen van het contact tussen Pinxt en de Rabobank. Hij hoort dan van de eigenaar van het opslagbedrijf dat medewerkers van de Rabobank op 1 februari 2012 de containers hebben opengemaakt. Er is kunst uitgehaald, maar wat precies is niet duidelijk. De Rabobank heeft nooit een inventaris opgesteld. Wat er van zijn privébezit is meegenomen weet hij evenmin.

VAN STIL PAND NAAR VUISTPAND

De 'formaliteit' zoals Ewalds en Dreesen het vuistpanddocument noemen bleek de gouden sleutel tot de containers van Wim te zijn. Tijdens het aangaan van het krediet in 2007 is er een pandakte opgesteld. Hierin is vastgelegd wat er als onderpand zal dienen voor de lening. In dit geval waren dat alle voorraden, inventaris en transportmiddelen van Wim Koperberg. De pandakte bepaalt dat wanneer de pandgever (Koperberg) zijn financiële verplichtingen niet meer kan nakomen, de pandhouder het onderpand kan invorderen. Dat kan niet zomaar, de pandhouder moet de overdracht van de bezittingen nog afdwingen bij de rechter die beide partijen daarbij zal horen. Dat hoeft niet wanneer dit stille pand overgaat in een vuistpand. Bij een vuistpand heeft de pandhouder het onderpand direct in bezit en kan hij overgaan tot executie. Dus, als Wim Koperberg zo gehecht was aan zijn voorraden, en deze het liefste in eigen beheer had verkocht, waarom tekende hij dan het vuistpand? Koperberg legt uit dat hij is opgevoed met het idee dat je geld het beste kunt lenen bij banken, dat zijn tenslotte de professionals. Bovendien betaal je bij een bank voor een lening, en dus ook voor een goede dienstverlening, zo zou je verwachten. Wim Koperberg heeft heel zijn leven zaken gedaan en nog nooit problemen gehad met zijn toenmalige bank, de 'Amrobank'. "Ik heb altijd met de kaarten op tafel zaken gedaan, en ben altijd correct behandeld door deze bank", legt Wim uit. Ook in zijn contacten met Russische handelspartners was Wim gewend dat vertrouwen hoorde bij het zakendoen. In Nederland leven we in een rechtstaat, maar in Rusland was daar geen sprake van: "Je moest er zelf uit zien te komen. Dus je zorgde wel dat je de zaken onderling goed regelde", zegt Wim. Dat was hij gewend: eerlijk zaken doen. Daarom geloofde hij ook Dreesen en Ewalds toen ze hem geruststelden: "Het is slechts een formaliteit". Bovendien ging Wim Koperberg er vanuit dat de Rabobank zorgvuldig met het vuistpand zou omspringen, waar zij ook wettelijk toe zijn verplicht. Van het vertrouwen van Wim Koperberg is inmiddels niet veel meer over.

Veilen in Maastricht

Als Wim de kans zou krijgen de containers in te gaan, zou hij een deugdelijke inventaris kunnen opmaken. Hij weet precies wat er in de containers zit, maar het staat nog niet op een officieel document. Koperberg had het vertrouwen dat de bank in overleg met hemzelf een goede inventaris zou opmaken. Dan had de bank samen met hem een strategie kunnen uitrollen over hoe en waar de goederen het beste verkocht kunnen worden. Wim Koperberg is de expert van zijn eigen kunst. Hij kent de achtergrond en waarde van de kunstwerken en juwelen. En hij weet waar deze het beste verkocht kunnen worden om een zo hoog mogelijke opbrengst te genereren. Terwijl hij druk in onderhandeling is met geschikte veilinghuizen ziet Wim plotseling een afschrijving op zijn rekening courant van € 404,60. Het is een schattingsrapport 'taxatie Russische Kunst' van Venduhuis Dickhaut uit Maastricht. Wim Koperberg heeft nog nooit van Venduhuis Dickhaut gehoord. Hij is hierover ook niet geïnformeerd door de managers van Bijzonder Beheer van de Rabobank, hij moet kennelijk alleen opdraaien voor de kosten van dit schattingsrapport. Wim vraagt opheldering aan de Rabobank. De schatting heeft kennelijk plaatsgevonden op basis van foto's, Dickhaut heeft op dat moment de objecten nog niet in handen gehad. Deze gang van zaken bevreemdt Wim zeer. Een dergelijk schattingsrapport is ongebruikelijk in de kunstwereld en wordt door bekende veilinghuizen als Sotheby's en Christie's nooit in rekening gebracht. Koperbergs vertrouwen in een goede afwikkeling van deze zaak begint langzaamaan te wankelen.

Verzoeken om het schattingsrapport aan Koperberg te overhandigen worden door Ewalds en Dreesen genegeerd. Na het tekenen van het vuistpand op 31 augustus 2012 is de Rabobank niet één keer ingegaan op Wims talloze verzoeken tot een gesprek. Wanhopig probeert Wim de managers van Bijzonder Beheer te spreken te krijgen over zijn ideeën over een goede verkoopstrategie. Koperberg is zelf in gesprek met verschillende respectabele veilinghuizen die ervaring hebben met zijn specifieke collectie en wil daar graag over spreken met de Rabobank. Maar op geen van zijn schriftelijke verzoeken wordt antwoord gegeven. Na het tekenen van het vuistpand is er op de brieven van Koperberg aan Ewalds en Dreesen niet één keer gereageerd. Wel wordt hij begin maart, na maanden stilzwijgen, teruggebeld door de heer Wil Bastiaens, Account Manager Bijzonder Beheer van de Rabobank Maastricht. Bastiaens vertelt dat de Rabobank de veiling bij Dickhaut in Maastricht wil gaan organiseren. Wanneer precies wist hij niet, "ergens tijdens de TEFAF", vertelt Bastiaens. Koperberg vreest het ergste, de managers Bijzonder Beheer hebben duidelijk geen idee waar ze het over hebben. Ook begint het Koperberg te dagen waarom Ewalds en Dreesen geen contact meer met hem wilden nadat het vuistpand was getekend: ze gingen direct zelf een veiling organiseren, zonder dat Wim hier iets van wist. Op 31 augustus is het vuistpand getekend Op 4 februari worden goederen uit de containers naar Dickhaut getransporteerd. De veiling staat al gepland op 14 maart: een wel héél erg korte periode om een veiling te organiseren. Koperberg is woest en klimt in de pen. In uitgebreide e-mails legt Koperberg uit waarom Dickhaut ongeschikt is: Ten eerste heeft Maastricht niet het juiste publiek voor zijn Russische kunst; dat is de reden waarom hij überhaupt zijn winkel heeft moeten opdoeken. Ook geeft Dickhaut geen gedrukte catalogus uit, organiseert het geen kijkdagen, vindt de veiling al-

leen op internet plaats en rekent het veel te hoge kosten voor allerlei onnodige extra werkzaamheden. Wim Koperberg heeft daarom een beter alternatief, namelijk om te veilen in Düsseldorf. In die regio is een veel groter publiek te bereiken, worden er duizenden folders verstuurd en advertenties geplaatst, uitnodigingen verstuurd, kijkdagen georganiseerd, en er worden geen extra kosten gerekend. Van 15 tot 20 april 2013 staat er een interessante, serieuze veiling gepland. De veiling zal plaatsvinden in een ruimte met minstens 200 geïnteresseerden en zal tegelijkertijd op internet plaatshebben. Koperberg heeft al druk overleg gevoerd met Düsseldorf over de verkoop van een deel van zijn voorraad kunst en posters. Het veilinghuis bevestigt in een e-mail de conclusies van dat gesprek:

"Sehr geehrte Herr Koperberg,

Hiermit bestätige ich Ihnen gerne wie bereits telefonisch besprochen unsere Konditionen. Die Erfolgprovision beträgt 18%. Die Versicherung auf die Limite beträgt 15%. Der Ertrag von 130/150.000,- bleibt selbstverständlich eine Schätzung, jedoch auf reelen Basis. Es fallen keine weitere Kosten für Sie als Einlieferer an.
Mit freundlichen Grüssen

Auktionshaus Demessieur"

Koperberg weet nu zeker dat veilen in Düsseldorf zal betekenen dat hij zijn gehele schuld in één keer ruimschoots kan afbetalen. Wim weet dat het nu van het grootste belang is dat zijn volledige inventaris, uit handen gegeven door het vuistpand, op de juiste plek terecht komt. Hij dringt aan bij de Rabobank:

"Mijnheer Bastiaens, naar mijn bescheiden mening, duidt een instemming op mijn voorstel de verkoop van mijn kunstcollectie op deze wijze door Koperberg te laten regelen, samen met iemand van uw afdeling, op de beste resultaten en geven uitdrukking aan de 'zorgplicht' welke ook bij banken bestaat, zeker in verhouding met de rekening-courant schuld en de waarde van het vuistpand". (Zie bijlage achterin).

Rabobank slaat zijn verzoeken in de wind en wil de veiling bij Dickhaut, door Wim Koperberg 'tombola' genoemd, gewoon door laten gaan. Koperberg staat met zijn rug tegen de muur en neemt een advocaat in de arm. Nu hij een advocaat heeft kan hij op 7 maart 2013 eindelijk een afspraak afdwingen met de heren Ewalds en Bastiaens van Bijzonder Beheer. Aan het eind van dit gesprek krijgt Koperberg de lijst in handen gedrukt van de stukken die Dickhaut voornemens is te gaan veilen. In één oogopslag ziet Koperberg dat de beschrijvingen van de objecten en inzetprijzen niet kloppen. Chinese opiumpijpen worden als Russisch vermeld, prijzen zijn slechts een fractie van de werkelijke waarde. De rectificaties die Koperberg doorgeeft worden niet serieus genomen. Hij spant een kort geding aan in een laatste poging de veiling te voorkomen. Maar ook die noodgreep lukt niet. De uitspraak in het nadeel van Koperberg is op 14 maart 2013, dezelfde dag dat de 'weggeefveiling' bij Dickhaut begint. Zijn teleurstelling verwoordt Koperberg in een brief naar de voorzieningenrechter in Maastricht:

"Naar mening van ondergetekende, heeft U Edelachtbare Heer Rechter, deze zaak, door tijdgebrek gedwongen, niet diep genoeg kunnen bestuderen, daar u i.v.m. een volgende zaak door deze "tussengeperste" zaak vertraging opliep en u aan alle kanten in tijdnood verkeerde"
Het kort geding heeft Koperberg niets opgeleverd, alleen maar geld

gekost. Zelf is hij in totaal € 2.400,- kwijt. Maar hij moet ook de kosten van de tegenpartij betalen. En die liggen verrassend genoeg een stuk hoger. In april wordt er van de rekening courant van Koperberg een bedrag afgeschreven van maar liefst € 6.426,83 en in juni nog eens € 589,-. Het zijn de opgevoerde kosten van Boels Zanders, het advocatenkantoor van de Rabobank.

Tombola

Ondanks de pogingen van Koperberg om de veiling tegen te houden vindt de internetveiling van Dickhaut dan toch plaats. Uit de voorraad van Koperberg worden 117 stuks verkocht, nog niet eens de helft van het totaal wat is ingebracht. Er worden onder andere Russische posters verkocht voor € 30,- per stuk terwijl de posters een minimale waarde van € 500,- per stuk vertegenwoordigen. De totale verkoopopbrengst blijft dan ook steken op het teleurstellend bedrag van € 18.190,-. Wim was al bang voor een tegenvallend resultaat maar dit is beneden elke verwachting. Hij is woest dat deze veiling is doorgegaan zonder dat de Rabobank zijn expertise in overweging heeft genomen. De objecten zijn volgens Wim "cadeau gegeven". Op dat moment zijn de managers van de Rabobank er evenwel in geslaagd om Koperbergs rekening courant te belasten met maar liefst € 9.695,52. En zijn er allerlei onnodige onkosten gemaakt voor inlijsten, op spieraam zetten, inpakken en transport die een stuk lager zouden zijn geweest als Koperberg zelf een groot deel van deze werkzaamheden had verzorgd. Hij had precies kunnen vertellen welke kosten wel en niet noodzakelijk zouden zijn. Door deze verkwisting is de opbrengst, en dus het bedrag waarmee Koperbergs lening wordt teruggebracht, nog schameler.

Hoewel Koperberg in waarde al evenveel aan kunstvoorraad kwijt is als zijn gehele rekening courant krediet ooit was, is dit nog maar het begin van het verlies dat hij moet nemen. In de weken na de veiling wordt Wim opgebeld door Wil Bastiaens van de Rabobank. Bastiaens vraagt naar sleutels van de kasten van het winkelinterieur dat in de containers ligt, evenals naar nog enkele kunstwerken die Koperberg in huis moet hebben. Bastiaens vermeldt er nadrukkelijk bij dat "onttrekking van goederen onder pandrecht strafbaar is". Wim Koperberg kookt van woede en laat zijn vrouw Adele het contact met Bastiaens verder onderhouden om de gemoederen nog rustig te houden. Adele is ook des duivels maar vermant zich. Ze spreekt met Bastiaens af dat zij de gevraagde spullen zal brengen bij de containers van het opslagbedrijf Pinxt. Wanneer ze daar aankomt treft ze een ravage aan. De kunst en winkelinventaris is door elkaar de containers ingesmeten, kunstwerken zijn beschadigd en moeten gerestaureerd worden. Adele kijkt sprakeloos toe hoe hun geliefde kunst is behandeld. Geëmotioneerd spreekt ze haar ongenoegen uit, hoe verschrikkelijk ze het vindt dat er zo met hun oudedagvoorziening is omgegaan. Bastiaens reageert nors: "Dat is niet meer van toepassing, het gaat mijn ene oor in en het andere oor uit". Na dit dramatisch weerzien met hun bezittingen stelt Adele samen met Wim aan de Rabobank voor dat het goed zou zijn de spullen opnieuw te inventariseren en in te pakken. Zo wordt er, beter laat dan nooit, een inventarisatie opgemaakt met fatsoenlijke beschrijvingen. Koperberg laat zich een tweede 'weggeefveiling' niet gebeuren en wil dit zo goed mogelijk afhandelen. Adele mailt Bastiaens dat ze bezig zijn met onderhandelingen met veilinghuizen in België en Duitsland, aangezien hun Russische kunst in Nederland niet genoeg zal opbrengen. In het buitenland hebben ze meer kijk op deze spe-

cifieke kunst, bovendien is door de mislukte veiling bij Dickhaut de reputatie van de collectie van Koperberg ernstig geschaad. Adele verzoekt de Rabobank medewerking te verlenen aan het vinden van een geschikt veilinghuis. Bastiaens antwoordt:

"Allereerst wil ik u bedanken voor het meedenken over de nog onverkochte objecten. Samenwerking is altijd ons streven geweest omdat het in ons beider belang is een zo hoog mogelijke opbrengst te genereren. (...) Met betrekking tot de verkoop van de resterende objecten hebben wij juridisch advies ingewonnen. Het blijkt zo te zijn dat we geen grip meer hebben op de objecten als deze naar het buitenland worden gebracht. Een pandrecht vestigen op de verkoopopbrengsten die in het buitenland worden gerealiseerd is eveneens een moeilijke en kostbare zaak. Om deze redenen willen wij ook niet overgaan tot verkoop of veiling in het buitenland" .

Hier moet Koperberg het mee doen. Ondanks dat hij al vóór de veiling de bank er al vele malen op had gewezen dat zijn kunst het beste in het buitenland verkocht kan worden, worden Koperbergs dringende adviezen in de wind geslagen. Het lijkt alsof de Rabobank er geen belang bij heeft een zo hoog mogelijke opbrengst te genereren. Maar ondanks de tegenwerking van Rabo zullen Wim en Adele er toch alles aan doen om te redden wat er te redden valt. Begin mei 2013 gaan Wim en Adele Koperberg de containers in om te inventariseren welke objecten er precies nog aanwezig zijn. In de containers aangekomen ziet hij hoe onzorgvuldig er met zijn spullen is omgegaan. Bovendien missen ze een groot aantal objecten die niet op de veiling zijn verkocht maar zich nu ook niet in de containers bevinden. Er is een grote voorraad Russische vintage posters verdwenen, zijn gehele voorraad zilveren design sieraden met een minimale inkoopwaarde van € 35.000,- is weg: ze treffen alleen de lege verpakkingen nog aan. Vier dagen lang werken Wim en Adele aan de inventarisatie van de overgebleven spullen. Ze fotograferen alle objecten. Ze pakken alles opnieuw in en maken keurige lijsten waarop alle voorwerpen netjes staan beschreven. Samen hebben ze er 44 uur werk in gestoken. De inventarislijsten sturen ze op naar Bastiaens. Ze vragen hem in aangetekende brieven waar toch de verdwenen, onverkochte sieraden en posters zijn gebleven. Op deze belangrijke vragen heeft Bastiaens nooit geantwoord.

Ondanks de pogingen van Wim en Adele om na het fiasco van Venduhuis Dickhaut de resterende voorraad voor een hoge opbrengst te verkopen, trekt de Rabobank wederom haar eigen plan. Ze organiseren opnieuw een internetveiling in eigen land. Wim weet hier helemaal niets van. Ze brengen Koperberg zelf niet eerder dan op de veilingdag op de hoogte van de verkoop. Op 11 oktober 2013 krijgt Koperberg een e-mail van Bastiaens dat de internetveiling op dat moment plaatsvindt. Wim klikt op de link van het veilinghuis 'Daan Auctions' en ziet wat er met zijn waardevolle spullen gebeurt. Dit bedrijf veilt allerhande spullen, van koelkasten tot graafmachines, alles wat er maar uit faillissementen boven komt drijven. Hier worden zijn kunstobjecten evenals de complete winkelinventaris gedegradeerd tot tweederangs spul. Wim Koperberg had deze winkelinventaris, bestaande uit onder andere verlichting en vitrines, ooit aangeschaft voor € 39.000.- Maar op deze 'uitverkoop' blijft de opbrengst steken op een luttele 100 euro. Hoe dit gigantische verschil is te verklaren is nooit duidelijk geworden. Koperberg krijgt een brief van Ewalds van Bijzonder Beheer met het nieuws van de

schamele opbrengst. In totaal levert deze tweede veiling € 2.893,42 op. Na deze kaalslag ligt nog een restant van de voorraad in de containers, het vuistpand erover wordt opgeheven. Koperberg mag de spullen binnen twee weken ophalen. Zo niet, dan worden de spullen vernietigd, zo schrijft Ewalds.

Alles kwijt

De verdwenen sieraden, schilderijen en posters zijn niet het enige verlies dat Wim Koperberg moet nemen. Door het gesjouw met de spullen, taxaties en veilingen zijn er ook buitensporige kosten gemaakt, volgens Wim Koperberg totaal onnodig. Toen het rekening courant krediet in april 2012 werd opgezegd door de Rabobank was de stand 37.000 euro debet en zijn er voor € 18.241,92 aan kosten gemaakt door de Rabobank. De opbrengst van beide veilingen was in totaal € 17.262,92. Het overdragen van Wim Koperberg van zijn volledige kunstvoorraad en oudedagvoorziening heeft zijn schuld niet teruggebracht, maar juist met € 979,- verhoogd, nog afgezien van juridische kosten die Koperberg zelf heeft moeten maken. Vijf ton aan onderpand is bijna helemaal verdwenen, maar de schuld is alleen maar opgelopen. Zijn voorraad kunst en design posters is voor een weggeefprijs verkocht of spoorloos verdwenen. De complete voorraad zilveren design sieraden, 160 Russische posters en 36 schilderijen zijn niet aangeboden, niet verkocht, maar wel verdwenen. Een rekening courant krediet van € 40.000,- bij de Rabobank heeft hem tonnen gekost. Privéspullen met een grote emotionele waarde is hij kwijt. De vordering die openstaat kan Koperberg onmogelijk voldoen. Wim voelt zich beroofd van zijn toekomst, maar ook is er ernstig misbruik gemaakt van zijn vertrouwen. Hij schrijft een aangetekende brief naar de toenmalige directievoorzitter M.A.W. Cootjans waarin hij de situatie uitlegt. Hij concludeert:

"U begrijpt mogelijk, dat wij financieel totaal kapot gemaakt zijn, en buitendien, nog letterlijk bestolen, door uw 'Coöperatieve Samen Sterk' bank. Graag wilde ik u hiervan in kennis stellen, heb ook verder geen enkele illusie en weet, dat het de bank wettelijk geheel toegestaan is een onderpand te verkopen, het gaat echter wel om de manier waarop dit hier in uw bank is gegaan, en deze handelswijze was beneden ieder peil.

(...)

Ook is ons niet duidelijk, waar het de plicht van de Rabobank Maastricht was, om de schade te beperken, en dat de redelijkheid en billijkheid in acht dient te worden genomen, dat een schuldenaar, die zijn bezittingen in vuistpand heeft gegeven, niet vogelvrij wordt verklaard". (Zie bijlage achterin).

Uiteindelijk komt Koperberg in een interne klachtenprocedure terecht. Tegen beter weten in blijft hij vechten voor rechtvaardigheid. Hij beschuldigt de bank van onrechtmatig handelen. Als klant heeft Koperberg hier schade door geleden die buiten elke proportie is. In een reactie laat de Rabobank weten dat zij de beschuldigingen van Koperberg naast zich neerlegt. De bank schrijft onder andere:

"Het standpunt van cliënt [Koperberg] dat sprake is van onoordeelkundige verkoop deel ik niet. Waarom heeft hij de zaken dan niet eerder voor hogere prijzen van de hand gedaan toen hij daarvoor de gelegenheid had" ?

Het antwoord is simpel: de Rabobank weigerde hieraan mee te werken. Koperberg kon veilen in Düsseldorf, maar Rabo wilde niet. En over de buitensporige kosten die zijn gemaakt en zonder schroom zijn verhaald op Koperberg schrijft de Rabobank:

"Kosten zijn onder meer gemaakt om opslag en verkoop mogelijk te maken en vallen binnen het kader van goed beheer en verantwoorde verkoop van de verpande zaken".

Dat de bank over 'goed beheer' en 'verantwoorde verkoop' spreekt is niet te begrijpen. Wim is boos, moe, en kan zijn woede en verdriet haast niet verwerken. Alle stress die is veroorzaakt door de bank drukt zwaar op zijn gezondheid. Sinds 2013 kampt hij met hoge bloeddruk en andere stress gerelateerde klachten. Vóórdat hij het krediet bij de Rabobank afsloot, had Koperberg nooit enig probleem gehad bij welke leveranciers, banken of klanten dan ook. Dat de bank hem door dit extra krediet financieel volledig om zeep zou kunnen helpen heeft hij nooit kunnen vermoeden. Wim en Adele Koperberg zijn niet alleen een kunstvoorraad kwijt ter waarde van € 900.000,-, ze worden nog altijd opgejaagd door de bank met een schuld van € 48.982,72. Van een succesvol kunsthandelaar en galeriehouder is Koperberg in de schuldsanering gejaagd. Vóór deze affaire had hij nooit geloofd dat respectabele instituten als de Rabobank zo met mensen om kunnen gaan. Hij heeft het nu zelf aan den lijve ondervonden: "Ik ben alles kwijt".

Hoe kan het werk van één schilder een mensenleven in zijn greep houden? Kunstverzamelaars Tessa van Veen en Edwin Hopster stuiten eind jaren '90 op een collectie van de Haagse schilder Pieter van Goudzwaard. Hopster en Van Veen stellen hun leven vanaf dat moment in dienst van de 'Pieters': zijn werken moeten kosten wat het kost bij elkaar blijven en verdienen een eigen museum. In de nadagen van de economische hoogconjunctuur komt het museum er ook echt, mede dankzij een lening van de bank. Maar een veranderende economie en gebeurtenissen uit het persoonlijke verleden van de Hopsters gooien roet in het eten. Het museum loopt niet en moet worden verkocht. Hun droom is niet alleen kapot, maar verandert in een nachtmerrie wanneer zij worden achtervolgd door de bank die het gemunt heeft op de kunstwerken van Pieter van Goudzwaard.

Tessa van Veen (1976) was al van jongs af aan geïnteresseerd in kunst en cultuur. Ze groeide op in een kunstminnend gezin. Haar vader, Gerbrand van Veen, was gek op kunst en bovendien een fervent muziekliefhebber. In zijn luidsprekerbedrijf The Pied Piper in Haarlem ontwikkelde hij zelf luidsprekers die voldeden aan zijn eigen muzikale eisen. Tessa zat in haar schooltijd op de balletacademie waar ze haar eerste artistieke interesses kon ontwikkelen. Tijdens een balletvoorstelling Assepoester waarin Tessa figureerde moet haar huidige man Edwin Hopster (1962) haar in die tijd al hebben gezien: Edwin hield helemaal niet van ballet, maar kwam met zijn toenmalige vriendin toch bij de voorstelling van Tessa terecht. Met terugwerkende kracht bleek dat de eerste keer geweest dat hij Tessa gezien moet hebben.

Kunst als drijfveer

Als Edwin voor het eerst Tessa ontmoet staat hij op een keerpunt in zijn leven. Na een turbulente jeugd heeft Edwin moeite om richting te geven aan zijn leven: Op school was hij een buitenbeentje en vrij moeilijk te handhaven. De kunst was het enige waar hij zich echt op kon toeleggen, waarin hij zich kon verliezen, waarin hij schoonheid zag. Edwin groeide op in Amsterdam waar zijn vader chauffeur was van een welgestelde barones met een gigantische kunstverzameling. De kleine Edwin kwam regelmatig bij deze dame op bezoek. "Ik moest haar elke dag de krant brengen, en steeds opnieuw was ik onder de indruk van haar huis: het interieur, de wonderlijke meubels, kunststukken en antiek die er te bewonderen waren", vertelt Edwin. De twee kregen een bijzondere band: "Zij leerde me kijken, echt kijken naar kunst. Dit was hogere schoolwerk, maar dan vanaf mijn achtste jaar tot ongeveer mijn vijftiende". Ondertussen liep Edwin alle musea in zijn stad af: "Elke rondleiding heb ik talloze keren gevolgd. Wat ik leerde bij de barones met het mooie huis, zag ik terug in de musea. Ik ging auto's wassen, geld verdienen om maar kunst te kunnen kopen. Ik wilde steeds meer: mooie dingen verzamelen en meer te weten komen." Alles wat oud was, een verhaal en historie in zich had vond Edwin razend interessant. Waar hij zich op school maar moeilijk kon concentreren in de les had hij hier zijn passie gevonden. Niet alleen de mooie dingen zelf, maar ook de sport om ze zo scherp mogelijk in te kopen en zo goed mogelijk door te verkopen, vond Edwin prachtig. "Niet om geld te verdienen", voegt hij eraan toe. "Geld is voor mij nooit een drijfveer geweest. Ik probeerde zo scherp mogelijk te handelen, om zoveel mogelijk mooie dingen te verzamelen. Lijstjes, percentages, marges en cijfers. Ik was heel

gestructureerd en hield alles minuscuul bij. Dit was topsport. Ik had toen al een neus voor bijzondere en mooie dingen. Het gaf me een kick. Ik wist dat ik er goed in was". Maar Edwin zag ook dat voor veel handelaren het antiek vooral handelswaar was, spullen met een geldelijke waarde. Vanaf dat moment merkt Edwin dat hij wederom een buitenbeentje is, dit keer in de kunstwereld. Waar kunsthistorici eerst de theorie leren uit de boeken om vervolgens deze in de praktijk te brengen, daar ging het bij Edwin precies andersom. Voordat hij ook maar één kunstboek had opengeslagen had hij al een gigantische verscheidenheid aan kunst en antiek in zijn handen gehad, bekeken, bestudeerd en geanalyseerd. "Ik heb enorm veel objecten gezien en onderzocht waardoor ik weet welke geheimen er achter een voorwerp schuil kunnen gaan", vertelt Edwin. Hij benadert elk kunstwerk met een open blik: 'zou het kunnen zijn dat...?' Edwin: "Een ongesigneerd werk is zoveel interessanter. Je wordt niet gehinderd door vooroordelen. De kunst is dan geen naam, geen bedrag, geen investering, maar iets moois met een ziel". Edwin rolt het juweliersvak in, leert zoveel mogelijk over diamanten, edelstenen en juwelen en haalt alle diploma's die er in dat vak te behalen vallen. Omdat hij zich specialiseert in antieke juwelen, breidt hij ook zijn kennis in kunst en antiek steeds meer uit. Hij begint een eigen juwelierszaak. Hoewel hij dit een prachtig vak vindt zal hij later overstappen naar de meubel- en interieurbouw. Van sieraden en edelstenen verdiept hij zich nu in interieurs en alles wat met meubelen en wonen te maken heeft: "toch een stuk minder overvalgevoelige business dan het juweliersvak", vertelt Edwin.

Als hij 26 is ontdekt Hopster voor het eerst waar zijn eigenzinnige inborst vandaan komt. In de Telegraaf leest hij een artikel over iemand die manisch-depressief is. Het is alsof het artikel over hemzelf gaat. Het duurt nog een aantal jaar voordat hij ook echt in behandeling gaat en medicatie krijgt, maar de diagnose maakt een hoop duidelijk. Door zijn ziekte wordt zijn kunstliefhebberij nog belangrijker, hij ontleent er steun aan en kan zich er helemaal op storten. Het is op sommige donkere momenten het enige waar hij plezier aan beleeft. In die jaren zorgt zijn manisch depressiviteit ervoor dat hij steeds zijn grenzen opzoekt, in het goede maar soms ook in het slechte. Door zijn rusteloosheid heeft hij naar eigen zeggen "niet altijd een braaf leven geleid". Maar hij kwam er ook achter dat dit hem uiteindelijk niets oplevert, integendeel. Hij besluit dan ook om het roer om te gooien en de maatschappij een dienst te bewijzen door zich in te zetten voor de kunst.

Als hij 35 is woont en werkt Edwin in Haarlem. Hij is net gescheiden en besluit een rustiger leven te leiden. Hij heeft een handel in kunst en antiek. Op een dag komt hij bij het bedrijf van Tessa's vader terecht, voor een kapotte speaker. Edwin en Gerbrand kunnen het gelijk goed met elkaar vinden. Edwin wordt goed geholpen door Gerbrand, en op zijn beurt helpt Edwin The Pied Piper aan deskundig showroomadvies. Sindsdien komt Edwin regelmatig in het luidsprekerbedrijf. Tessa: "Ik hoorde mijn vader het steeds hebben over ene Edwin. Ik dacht dat alle vrienden van mijn vader oud en klein waren met een snor en een baard... totdat Edwin bij ons thuis langskwam op mijn verjaardag". De twee schelen 14 jaar maar Tessa en Edwin hebben sinds hun eerste echte ontmoeting gelijk al een bijzondere band. "Ik was geïntrigeerd door hem", zegt Tessa. "Hij was slim en zag er keurig uit, we hebben heel de avond aan één stuk met elkaar gesproken".

Na de middelbare school is Tessa niet gaan studeren maar heeft steeds verschillende baantjes "Ik was jong en wist nog niet precies waar mijn interesses en capaciteiten lagen. Ik was geïnteresseerd in kunst maar wilde hier niet over leren uit boeken en catalogi, maar door er naar te kijken". Ze kwam steeds vaker bij Edwin over de vloer en kreeg uiteindelijk een relatie met hem. Ze hielp hem altijd graag met de inkoop, onderhoud en verkoop van antiek en kunst. Hier ontwikkelde Tessa haar liefde voor kunst. Het was een gunstige tijd en de zaken gaan goed. Het was de tweede helft van de jaren negentig en Engels antiek was behoorlijk populair. "We kwamen goed van onze spullen af", zegt Tessa. "Veel inkopen betekende automatisch veel verkopen. Ja, het was wel hard werken, en we hadden het lang niet altijd makkelijk". Het stel verhuist naar Den Haag om de business voort te zetten. Ze woonden er onder hun winkel, in de kelder. Tessa: "Eigenlijk hebben we sindsdien altijd onze woonruimte ondergeschikt gemaakt aan werk- of winkelruimte. De kunst stond altijd op één".

In hun tijd in Den Haag gaan de zaken steeds beter. Mensen geven makkelijk geld uit, veel klanten komen van horen zeggen bij Tessa en Edwin terecht. Ze verkopen en verhuren van alles: antiek en kunst tot bizarre decoratieobjecten. "Het was een rariteitenkabinet. En een avontuurlijke tijd", vertelt Tessa. Het echtpaar neemt een antiekzaak over en hun handel wordt gestructureerder. Tot dan toe verkochten Tessa en Edwin vooral antiek en decoratieve objecten, de schilderijen in de winkel waren meer voor de decoratie. Maar Tessa merkte dat haar liefde voor beeldende kunst toch het grootst was. In die tijd stuit het stel bij toeval op een gigantisch werk van de Haagse schilder Pieter van Goudzwaard. Ze zien het in een pakhuis van een Haagse kunsthandelaar staan, een imposant, vierkant doek. Edwin weet het moment nog precies: "Het voelde alsof ik een stomp in m'n maag kreeg, zo erg werd ik door het schilderij bevangen. Het is niet in woorden uit te drukken, het is een gevoel". De maker van het schilderij was hen totaal onbekend maar zijn werk greep hen beiden vast en liet niet meer los. Dit moment zou het begin betekenen van een verzameling van en een liefde voor de schilderijen van Pieter van Goudzwaard. Een liefde die hun hele leven zou beheersen.

PIETER VAN GOUDZWAARD (1929-1983)

Pieter van Goudzwaard was een outsider, een miskend talent. Desondanks heeft hij altijd zijn eigen pad gekozen en hard gewerkt om de beelden in zijn hoofd een plek op het doek of papier te geven. Misschien is dat ook hetgeen wat Edwin Hopster zo aantrekt in het werk en leven van de schilder. Het anders-zijn, het melancholische en de dualiteit. Van Goudzwaard woonde en werkte zijn hele leven in Den Haag. Op zijn 29e begint Van Goudzwaard met schilderen. Hij exposeerde onder andere in Pulchri Studio, de Haagse Salon en 't Venster in Rotterdam. Van Goudzwaard is begonnen met figuratief werk maar zijn belangrijkste schilderijen zijn voornamelijk abstracte, surrealistische werken.

Van Goudzwaard was een product van zijn tijd. Hij hield zich bezig met de grote vragen van het leven en toonde zich in zijn werk en leven kritisch op misstanden om hem heen zoals de oorlog in Vietnam of de woningnood in eigen land. Ook vond Van Goudzwaard dat de kunst voor alle mensen was. Zo zette hij zijn kunstwerken soms letterlijk voor het raam. Hij wilde dan ook aandacht vragen voor de slechte particuliere verkoop van kunst door acties die hem veel media-aandacht opleverden. Zo stak hij soms zijn eigen werk in brand of liet het uit elkaar trekken door auto's. Hij deed meer dan alleen schilderen en noemde zichzelf ook publicist en filosoof. Hij schreef manifesten en pamfletten voor vrijheid en gelijkheid. Hij protesteerde tegen maatschappelijke wantoestanden en was een groot voorvechter voor gelijkheid tussen man en vrouw.

Het werk van Van Goudzwaard is als het ware een continue zoektocht. Zelf noemde hij zijn werk een ontdekkingsreis, graven in het onderbewuste. Veel van zijn schilderijen hebben iets grimmigs of duisters, maar er is altijd een lichtpunt in te herkennen. Van Goudzwaards werk is doordrenkt van dualiteit en tweeslachtigheid: donker en licht, vrouwelijk en mannelijk, chaos en rust. Zelf worstelde hij ook met die identiteit. Pieter was een excentrieke figuur. Veel mensen dachten dat hij homoseksueel of travestiet moest zijn maar dit was zeker niet het geval. Hij worstelde met zichzelf en zijn omgeving. Een miskend kunstenaar, wellicht. Je kunt jezelf promoten of niet, Pieter kon het duidelijk niet. Communiceren met mensen was zeker niet zijn sterkste kant.

Net als Van Goudzwaard heeft Hopster een grote maatschappelijke interesse, en begrijpt hij de spirituele zoektocht. Hopster herkent zich in het 'afzien' van de kunstenaar. Hij wilde dat ook het grote publiek van de werken van Pieter van Goudzwaard zou kunnen genieten. "Het is mijn manier om iets terug te geven aan de maatschappij", vertelt Hopster. Edwin en Tessa hebben geen kinderen en willen door deze collectie zichtbaar te maken aan de wereld toch iets waardevols achterlaten voor het nageslacht.

Tessa en Edwin zijn zo onder de indruk van de Pieter van Goudzwaards, dat ze alles op alles zetten om zoveel mogelijk werken bijeen te brengen. Het lukt hen in eerste instantie om 23 werken aan te schaffen. Enkelen hangen in hun antiekwinkel in Den Haag. Wanneer op een dag een Duitse galeriehouder er grof geld voor wil neerleggen, zien de Hopsters hier een bevestiging in dat ze iets bijzonders in handen hebben. In plaats van de werken te verkopen besluit Edwin een stichting in het leven te roepen waarin hij de Van Goudzwaards opneemt. Zo'n stichting kan dan de collectie tentoonstellen aan het publiek. In 1997 ziet de Stichting Collectie Hopster Van Goudzwaard het levenslicht. Edwin wordt voorzitter en Tessa secretaris. Het grote doel van de stichting: een vaste expositieruimte vinden om de schilderijen een mooie plek te geven. Bijna lijkt dat ook te lukken. In 2001 kunnen de Hopsters in Den Haag een ruime zolderetage huren van een kennis in stadspaleis Het Spaansche Hof.

Het is een prachtige locatie, waarin de Hopsters enkele tonnen investeren. De verhuurder woont beneden in het pand, de Hopsters op de zolderetage. Maar na verloop van tijd merkt Edwin dat de verhuurder hen liever kwijt dan rijk is. Edwin probeert het gesprek hierover aan te gaan maar hij stuit steeds op tegenwerking. De eigenaar ontkent in eerste instantie zijn plannen, maar achteraf blijkt dat hij het pand zonder huurders erin met een gigantische winst kan verkopen: de Hopsters moeten weg. Edwin wil een redelijke oplossing vinden maar de verhuurder weigert. Edwin verwacht op z'n minst een fatsoenlijke vergoeding van zijn investeringen. Maar het wordt hem niet gegund. Dit duwt Edwin over het randje. Op een avond wordt het Edwin te veel en hij loopt naar beneden waar de verhuurder woont. Hij staat bij hem voor de deur met een wapen in zijn hand: "Je maakt m'n levenswerk kapot"! Edwin richt het wapen op zijn eigen hoofd, dreigend met zelfdoding. Tessa heeft alles gezien: "Het was niet goed, helemaal niet goed". Het loopt gelukkig goed af, en Edwin wordt een taakstraf opgelegd van 180 uur dienstverlening. Hij ontvangt uiteindelijk wel financiële compensatie voor de investeringen in het Spaanse Hof. Maar de werkelijke schade is hiermee niet ongedaan gemaakt. De bedrijfsactiviteiten moeten worden gestaakt en het museum is weer terug bij af. De schilderijen verdwijnen voorlopig in de opslag. Het incident blijft de Hopsters achtervolgen. De reputatie van de stichting is geschaad, met alle gevolgen van dien.

Sas van Gent

Na de teleurstellingen in het Spaansche Hof besluiten de Hopsters de ellende even achter zich te laten. Teleurgesteld in de mensen om hen heen vertrekken ze met een camper naar Spanje en Portugal. Na anderhalf jaar van omzwervingen en talloze museumbezoeken heeft met name Edwin weer behoefte aan structuur en een vaste woonplaats: hij wil terug naar Nederland. Bovendien moesten de 'Pieters' nog altijd een mooie plek krijgen. In die tijd heeft Edwin veel last van depressies en laat zich vrijwillig opnemen om uit te zoeken hoe zijn medicatie geoptimaliseerd kan worden. Tessa is nog altijd vastberaden hun langverwachte droom in vervulling te laten gaan. Wanneer ze op een emigratiebeurs is, ontstaat het idee van een museum in Sas van Gent in Zeeuws Vlaanderen. De vergrijzende gemeente aldaar heeft grote behoefte aan jonge ondernemers. Kunst en cultuur zijn er al jaren een ondergeschoven kind. Een museum en in het bijzonder een plek waar moderne kunst wordt geëxposeerd past goed in de beleidsplannen van de gemeente. Voor een museum voor de Pie-

ters' zou het voormalig Fortisgebouw de perfecte locatie zijn. Alle voorzieningen voor een museum zoals parkeergelegenheid, klimaatbeheersing en een kluisruimte waren al in het gebouw aanwezig. In die periode gaat het niet altijd even goed met Edwin. Tessa besluit daarom alleen, maar met steun van haar man, de stoute schoenen aan te trekken. Ze stelt een businessplan op voor de exploitatie van een voormalig bankgebouw van de Fortis als museum voor moderne en hedendaagse kunst. De locatie lijkt aantrekkelijk. Zo vlakbij Gent, met van oudsher veel Belgische bezoekers en Nederlandse toeristen in de omgeving zou een nieuwe culturele trekpleister veel publiek aan kunnen trekken. Het plan wordt dan ook enthousiast door de Rabobank Terneuzen-Sas van Gent onthaald. Op 18 juli 2008 tekent Tessa het financieringsvoorstel van de Rabobank. Ze leent € 480.000,- voor het museumgebouw aan de Markt 17 en daarbij krijgt ze een financiering van € 241.000,- voor een woonhuis dat Edwin en Tessa aan de Stationsstraat in Sas van Gent zullen betrekken. Als onderpand dienen de huidige (en toekomstige) voorraden. Concreet betekent dat een handelsvoorraad kunst dat verder niets met de Van Goudzwaard collectie te maken heeft, maar eigendom is van Tessa persoonlijk. Deze voorraad is op dat moment getaxeerd op € 220.500,-.

De bank is enthousiast en ook de gemeente is blij met deze cultuurondernemer die het avontuur van een museum wel aandurft. Het is november 2008 en het museum komt er echt. Het wordt geopend door burgemeester Jan Lonink en ook de wethouder van cultuur, Jaap Bos, is bij de opening aanwezig. Met grote, zilveren letters prijkt de tekst 'Museum Hopster Van Goudzwaard' op de gevel van het voormalig bankgebouw. Op de begane grond hangen de 'Pieters' te pronken, de eerste verdieping toont schilderijen uit diverse stijlperiodes. Op de zolderetage is er ruimte voor wisselexposities. De verwachtingen zijn hooggespannen van zowel Tessa, de gemeente als de Rabobank. Edwin maakt het in de luwte allemaal mee en is trots dat de werken van zijn stichting een prachtig onderkomen hebben. Maar wat als een grote droom begon, verzandt al snel in teleurstelling. Het museum loopt niet. De bezoekers blijven weg. En ook de mogelijkheden van verhuur voor bijvoorbeeld lezingen of workshops, worden niet benut. Het blijkt lastiger en tijdrovender dan gedacht om de Belgische kunstliefhebber enthousiast te maken voor het museum. Ook blijkt dat de persoonlijke geschiedenis van Edwin veel mensen ervan weerhoudt om het museum te bezoeken. De gesloten gemeenschap in Zeeuws Vlaanderen heeft de controversiële geschiedenis achter de naam van Hopster ontdekt: het schietincident en Edwins veroordeling uit 2002 in Den Haag duiken op het internet op. De plaatselijke gemeenschap keert zich nu tegen deze 'Hollanders'. Het museum komt in een kwaad daglicht te staan: niemand wil meer het museum van een 'crimineel' bezoeken. Langzaam dringt het tot alle partijen door dat de beslissing om het museum aan de Markt 17 te starten een verkeerde is geweest. Vanaf dat moment start een lang en moeizaam conflict tussen de Rabobank en Tessa van Veen, waarbij onverwachts de Pieter van Goudzwaard collectie inzet wordt.

Van geen pand, naar vuistpand

Tessa is zich bewust van de problematiek en heeft de twee panden in de vrije verkoop gezet bij DTZ Zadelhoff. De makelaar zet het museumgebouw in de markt voor € 769.000,- Een hoopgevende stap. De Rabobank wil ondertussen graag extra zekerheden hebben,

ze komen erachter dat alleen de voorraden van Tessa niet voldoende zijn om de financiering te dekken. Edwin is namens de stichting wel bereid om bij te springen met bijvoorbeeld een extra verpanding, maar wel binnen alle redelijkheid en onder de voorwaarde dat het museum behouden kan blijven. De Account Manager van Bijzonder Beheer, Jaap Luteijn, vraagt Edwin of hij een vuistpand wil tekenen voor twee schilderijen. Zou hij dat niet doen, dan moeten de twee panden middels een executieveiling worden verkocht en volgen er maatregelen van de bank. Edwin durft het niet aan, de waarde van de genoemde schilderijen is maar liefst €1,8 miljoen: buiten elke proportie om een tekort van € 300.000,- te dekken. Bovendien is de Rabobank te onvoorspelbaar, ze sturen duidelijk aan op een 'exit-scenario'. De Hopsters zijn zeker bereid mee te werken om de schade nog te beperken, maar hun inzet is wel de voortzetting van het museum. In gesprekken met de Rabobank doet Tessa er alles aan om een oplossing te vinden. Ook Edwin doet voorstellen aan de bank om een executie te voorkomen en tot een deugdelijke, menselijke afwikkeling te komen. Al in december 2009 vermeldt hij in het antwoord aan Luteijn van de Rabobank dat het voorkomen van executie van de panden voor beide partijen veruit de beste optie is:

"Het is zo dat mijn vrouw het verlies bij executie van de panden nooit meer zal kunnen terugbetalen. Dus denk ik dat het marktconform verkopen van de panden zal leiden tot een win-winsituatie".

Inmiddels dringt het tot de bank door dat er via deze weg weinig extra's te halen valt. De pandakte die in 2008 is opgesteld staat op naam van Tessa van Veen en beperkt zich tot haar handelsvoorraad, de rijke collectie van het museum staat op naam van de Stichting Collectie Hopster van Goudzwaard, en is dus niet verpand. Maar de Rabobank wil geld zien en gooit het over een andere boeg. In de zomer van 2009 staat er totaal onverwachts een politieagent en een deurwaarder voor de deur van het museum. Tessa laat de heren binnen, en al snel blijkt dat de deurwaarder voor de Van Goudzwaards komt. Hij begint de werken van de muur te halen en pakt ze onvoorzichtig vast. Hij heeft kennelijk van schilderijen geen enkel verstand en begint in het rond te fotograferen om vast te leggen wat er allemaal in het museum hangt. Tessa sommeert de heren te vertrekken, de stichtingscollectie is tenslotte niet verpand, en er kan dus geen aanspraak op worden gedaan. De heren gaan onverrichter zake weer weg, de bank moet een ander plan vinden om een waardevol onderpand in handen te krijgen.

Een goed gesprek

Op 25 februari 2010 heeft Tessa van Veen een gesprek bij de Rabobank, ze neemt het gesprek op. Op het kantoor van de Rabobank in Sas van Gent spreekt Tessa met de heren Gijs Hol en Ruud Spierenburg, halverwege het gesprek komt ook de hun reeds bekende accountmanager Jaap Luteijn erbij. Gijs Hol stelt zich namens Ruud Spierenburg en hemzelf voor:

"We zijn van de afdeling crisismanagement, fraudebestrijding, sanctiewetgeving, ongebruikelijke transacties, asset tracing en witwassen. We waren destijds betrokken bij de 'Hulstaffaire', dit ging over het witwassen van gelden door de Rabobank in Hulst. Dit zegt wel iets over ons werk. Meestal zit dit in het criminele traject. Let wel: meestal. We hebben een verzoek gehad van Rabobank Terneuzen –

Sas van Gent: "dit is jullie pakkie-an, wij zijn ook niet heilig..." De vraag van Rabo was: we zijn een pandrecht kwijt. Meestal zitten we in de tractoren, auto's, schapen, koeien, en nu in de zaak van de schilderijen (...) "De situatie is verhard. Je moet het zien in de context van 'onttrekking pandrecht', maar je moet het niet te zwaar aanzetten. We komen hier om te kijken hoe we uit de impasse kunnen komen".

Tessa is stomverbaasd. Kennelijk wordt ze door de Rabobank over een kam geschoren met fraudeurs en witwassers. Heeft dit soms te maken met wat er op internet over haar man te vinden is? Het schietincident uit 2002? Nee, dat heeft er niets mee te maken, dat staat er helemaal buiten, drukken Hol en Spierenburg haar op het hart. Het gaat de Rabobank om de verpanding. Wat volgt is een gesprek waarin Tessa aangeeft niet gediend te zijn van het onverwachtse en intimiderende bezoek door de Rabobank in het museum. Ze benadrukt dat de schilderijen van de stichting tenslotte niet verpand zijn. Maar de heren van de bank trekken dat nu in twijfel. Ook geloven ze niet helemaal dat de twee schilderijen waar Rabobank een vuistpand op wil niet van Tessa zijn maar van haar man. Ze voeren de druk op. Gijs Hol vervolgt:

Gijs Hol: *"Laten we niet scherp slijpen. Het verhaal van de schilderijen is zoals we dat vandaag maken. Maar u komt mogelijk in valsheid in geschrifte terecht. (...) De bank wil twee werken in vuistpand voor als het misloopt".*

Tessa van Veen: *"Wat nu als dat pand er niet komt?"*

Gijs Hol: *"Dan stap ik naar de politie en doe ik aangifte van onttrekking van pandrecht. Nu denk je misschien, wat een vuile rotzak je gaat me aanpakken. Maar u heeft vast wel de charmes in huis om er bij Edwin doorheen te breken. (...) Staat de bank sterk? Ik durf de gok wel aan. Misschien staat het niet allemaal goed op papier, en denk je toon maar lekker aan Rabo." (...)*

Ze durven de gok wel aan, wat betekent dat? Wil de Rabobank proberen om alsnog de werken in handen te krijgen? Van Veen legt uit dat haar man Edwin best bereid was mee te werken, maar dat een eerlijke communicatie werd belemmerd door de onverwachtse inval in het museum. Tessa legt uit dat de bank daar een fout heeft gemaakt: Rabo heeft aan zijn levenswerk gezeten en dat raakt Edwin te veel persoonlijk. Edwin wil best zijn medewerking verlenen, als ze alsnog een exploitatie op gang kunnen brengen. Maar Hol en Spierenburg benadrukken: de bank is een financiële instelling, die wil gewoon geld zien. De bank wil van de financiering af. Hol en Spierenburg dringen erop aan dat Tessa haar man moet 'masseren' om de twee werken te verpanden. Jaap Luteijn legt uit dat de verrassingsactie in het museum bedoeld was om extra werken in vuistpand te krijgen, alsof dat de normaalste zaak van de wereld is. Tessa houdt haar rug recht en blijft bij het standpunt dat de kunstwerken waar de Rabobank zo haastig op jaagt, nooit verpand zijn.

Twee weken later heeft Tessa opnieuw een gesprek met deze heren, alleen dit keer neemt ze een advocaat mee. Het vorige gesprek zit Tessa niet lekker, ze is onder druk gezet haar man te 'masseren' om zijn schilderijen te verpanden en ze wordt beticht van onttrekking van pandrecht. De zekerheden die wél verpand zijn, zijn niet dek-

kend en de Rabobank hamert erop dat ze twee werken van Edwin in vuistpand willen hebben. Maar wat niet in eerste instantie stil verpand is, kan ook niet in vuistpand worden genomen. Tessa begrijpt dat ze een eventuele restschuld zal moeten terugbetalen, maar de bank heeft het verbruid bij haar man. Zijn geliefde, waardevolle kunstwerken overdragen aan de Rabobank daar kan geen sprake van zijn. Van Veen en Rabobank komen er maar niet uit. Wat wel duidelijk is, is dat een onderhandse verkoop van de panden de beste manier is om de schade voor alle partijen te beperken. In het gesprek met de Rabobank komt echter ook naar voren dat verkoop van de panden moeilijk wordt nu de geruchten dat executieveiling in Sas van Gent aanstaande is het roddelcircuit hebben bereikt.

Maar wonder boven wonder: niet lang na de gesprekken met de Rabobank dient zich plotseling een koper aan: de heer Zhang. Hij is bereid € 450.000,- voor het museumpand te betalen om er een Chinees restaurant van te maken. Deze verkoop zou een groot deel van Tessa's schuld kunnen aflossen. Er wordt druk overleg gevoerd en al snel is er mondelinge overeenstemming bereikt. Bij notaris Loof in Terneuzen ligt al een concept koopovereenkomst klaar, geïnitieerd door Zhang. Via de advocaat vraagt Tessa toestemming aan de Rabobank om over te gaan tot verkoop. De Rabobank antwoordt dat het mogelijk is maar dat zij wel 'aanvullende zekerheden' moet stellen, oftewel: het verpanden van werken die niet van Tessa zijn. In verschillende gesprekken en correspondentie geeft Rabobank steeds aan dat Tessa van Veen de indruk zou hebben gewekt dat de stichtingscollectie van haar was. De bank laat aan de advocaat weten:

"Uw cliënte heeft in dat verband taxatierapporten overlegd waaruit blijkt dat zij de eigenaresse is van de getaxeerde schilderijen. Later stelde uw cliënte zich op het standpunt dat niet zij maar haar echtgenote E. Hopster eigenaar is van de schilderijen. Dat staat echter geenszins vast en wij gaan er dan ook nog steeds van uit dat uw cliënte eigenaresse is van de schilderijen.
(...)
"Wij behouden ons alle rechten voor en indien wij dat nodig achten, zullen wij bij justitie aangifte doen van het plegen van een of meer strafbare feiten".

Op 1 juli 2010 stuurt de advocaat van de Rabobank een brief met toestemming voor verkoop en nogmaals de mededeling dat Tessa de schilderijen van de stichting moet verpanden:

"Als uw cliënte [Tessa van Veen] mijn cliënte [Rabobank Terneuzen] niet juist heeft geïnformeerd over het eigenaarschap van de schilderijen terwijl op basis van die (onjuiste) informatie financiering is verstrekt dan heeft zij mogelijk een strafbaar feit gepleegd. (...) Het staat cliënte vrij om daar op enig moment aangifte van te doen."

Terwijl Tessa haar best doet om de verkoop van het pand rond te krijgen, blijft de Rabobank dreigen met aangifte om zo een extra verpanding af te dwingen. Tessa laat zich niet intimideren en wil nu vooral dat de koop van de Markt 17 door kan gaan. De concept koopovereenkomst is dan wel al opgesteld, maar tot tekenen komt het niet. Zhang haakt op het laatste moment af. Geruchten dat er een veiling aan zit te komen moeten ook Zhang hebben bereikt. De laatste hoop om de schade te beperken is verdwenen. Beide panden moeten worden geëxecuteerd.

EIGENDOMSVRAAGSTUK

Waarom heeft de Rabobank het nu steeds over schilderijen die van Tessa van Veen zouden zijn? Waarom is daar onduidelijkheid over, en wat is er mis gegaan met de verpanding? Het gaat allemaal om informatie gebaseerd op taxatierapporten. Op 20 februari 2008 heeft Tessa van Veen taxatierapporten laten opmaken bij Van Eck expertises. Zij heeft onder andere haar eigen handelsvoorraad laten taxeren (rapport 09T112) en schilderijen van de stichting Collectie Hopster van Goudzwaard (08T111, 09T352, 09T353 en 09T354). Bij de financieringen voor het museum en het woonhuis in Sas van Gent, op naam van Tessa, zijn haar 'huidige en toekomstige voorraden' verpand. Dat betekent dus in elk geval de goederen die op het rapport 09T112 staan: haar eigen handelsvoorraad. De andere rapporten gaan over werken die niet van Tessa zijn, maar wel in haar opdracht zijn getaxeerd. Haar naam staat op de rapporten en Rabobank bluft hiermee dat die werken daarom dan ook in haar bezit zijn. Niet alleen via druk en dreiging proberen ze de niet verpande werken in handen te krijgen, maar ook middels minder opvallende weg. In de periode van de verrassingsinval in het museum heeft Tessa van Veen oriënterende gesprekken met de Rabobank Terneuzen – Sas van Gent over een mogelijk nieuwe financiering. Tessa en Edwin zijn wellicht geïnteresseerd in een pand aan de Westkade in Sas van Gent, bedoeld als investering. De Hopsters tasten voorzichtig de mogelijkheden af maar de Rabobank is voortvarend. De bank aarzelt niet en heeft al gauw een financieringsvoorstel klaarliggen. In tegenstelling tot de pandakte van de vorige financieringen, vermeld deze akte nu ineens ook taxatierapport 08T111, oftewel schilderijen die van de stichting Collectie Hopster van Goudzwaard zijn. Het ondertekenen van dit voorstel zou de Rabobank een grote collectie schilderijen in handen kunnen geven die niet aan Tessa van Veen toebehoort, maar die de Rabobank wel graag in beslag wil nemen. Hoewel de Rabobank dus gretig is met het geven van deze extra financiering laat Van Veen deze zeer riskante lening graag aan zich voorbij gaan.

Tessa en met name Edwin zijn behoorlijk ontdaan van alle ontwikkelingen van het afgelopen jaar. De gemeenschap van Sas van Gent die hen de rug heeft toegekeerd, de verrassingsinval in het museum, het chantagegesprek op het kantoor van Rabobank Terneuzen-Sas van Gent en de dreigende brieven: het is hen niet in de koude kleren gaan zitten. Nu een onderhandse verkoop op het laatste moment ook nog is afgeblazen doet Edwin toch nog een laatste poging een veiling te voorkomen. Edwin ziet het als een 'morele verplichting' om ook bij te dragen aan een oplossing voor het schuldenprobleem. Hij stuurt een e-mail naar de advocaat en naar Jaap Luteijn van de Rabobank waarin hij zijn grieven over de werkwijze van de Rabobank uit. Hij betreurt de inval in het museum, de intimidatie en chantagegesprekken met zijn vrouw en de vreemde gang van zaken rond de koper die is afgehaakt. Maar desondanks is hij bereid een uitweg te bieden:

"Nu de executie (...) zeer nabij is gekomen, en er zich vooralsnog geen serieuze kandidaten hebben gemeld wordt mijn vrees uit informatie die ik heb vernomen bewaarheid. Eerdere geïnteresseerden hebben geruime tijd terug besloten, voor zo ver zij nog interesse hebben, te wachten op de executie, en het is duidelijk geworden dat er prijsafspraken zijn en of worden gemaakt. Het een en ander is niet zo netjes verlopen, en dit is een eufemisme!
(...)
Stichting Collectie Hopster van Goudzwaard is bereid om over haar eigen ego en schaduw heen te stappen, en alle negatieve ervaringen in het 'Sasse' te vergeten, het verleden te laten rusten en zich te focussen op de toekomst, er is tenslotte een schreeuwende behoefte aan kunst en cultuur in Zeeuws Vlaanderen"!

Namens de stichting Collectie Hopster van Goudzwaard is Edwin bereid een groot deel van de schulden over te nemen. Hij schrijft dat de stichting bereid is om maar liefst 650.000 euro te betalen voor het museumgebouw, het woonhuis aan de Stationsstraat en de handelsvoorraad van Tessa van Veen. De stichting is tenslotte zijn levenswerk, en hij doet er alles aan om het museum te behouden. Bovendien koopt hij zo tijd. Met de op handen zijnde executie zijn potentiële kopers afwachtend. Door toch een exploitatie op gang te brengen is de kans groot dat de panden op een later moment voor een marktconforme prijs verkocht kunnen worden. In een reactie op dit voorstel van Hopster laat de Rabobank via de advocaat weten zich 'niet te herkennen in de beschrijving van de feiten door de heer Hopster'. De Rabobank gaat niet akkoord met het voorstel van Edwin en geeft bovendien aan geen zaken te willen doen met Hopster. De panden zullen moeten worden geveild.

Executie

Op 17 september 2010 wordt het museumpand samen met de woning aan de Stationsstraat op de executieveiling verkocht. Markt 17 gaat voor € 301.000,- naar het bedrijf Sluisdijk BV. Het pand aan de Stationsstraat gaat naar een eigen BV van de Rabobank, Bodemgoed BV. voor € 135.000,-. De Rabobank staat in haar recht om de panden te executeren, maar er zit een luchtje aan. Het lijkt erop alsof de vermoedens van Edwin, waarin de Rabobank 'zich niet herkende' waarheid worden. Zes maanden na de executieveiling koopt de afgehaakte koper, meneer Zhang, het pand alsnog van Sluisdijk BV. Nu betaalt hij er nog maar € 375.000,- voor. In de tussentijd heeft Zhang zijn vergunningen voor het restaurant rond en kan hij zijn zaak

openen. Zhang bankiert toevallig bij de Rabobank. Door te wachten met zijn aankoop heeft Zhang € 75.000,- bespaard. Sluisdijk BV en Zhang hebben goed geprofiteerd van deze verkoopconstructie, Tessa draait op voor het totale verschil van € 149.000,-. Haar schuld bedraagt inmiddels bijna € 500.000,-. In de hoop de schade nog wat te beperken draagt Tessa haar verpande handelsvoorraad, bestaande uit schilderijen, over aan de Rabobank. De geschatte waarde van de verpande schilderijen was volgens het taxatierapport van Tessa ruim twee ton maar de voorraad is in de loop der jaren geslonken. Ook is de markt helaas niet meer zo gunstig als in 2008. Maar de verwachting is toch in elk geval dat de voorraad nog enkele duizenden euro's zal opleveren. Wanneer de veiling precies plaatsvindt wordt niet aan Van Veen gecommuniceerd en er wordt ook geen verslag van de veiling uitgebracht. Jaren later blijkt dat de opbrengst is blijven steken op slechts 380 euro. Niet alle stukken worden overigens verkocht op de veiling, maar deze werken krijgt Tessa niet terug van de Rabobank. Waar deze onverkochte stukken dan wel zijn gebleven is tot op de dag van vandaag een raadsel. Op de vragen hierover van Tessa heeft de Rabobank nooit antwoord gegeven.

Via haar advocaat laat Tessa de Rabobank weten dat ze grote moeite heeft met de handelswijze van de Rabobank. De bank had er alles aan moeten doen om het onderhandse bod op het museumpand op tijd te accepteren of op andere wijze geprobeerd hebben om de schade te beperken. Verder geeft ze aan domicilie te kiezen bij haar advocaat, en dat zij te bereiken is via zijn kantoor. Intussen zijn Tessa en Edwin teruggekeerd naar Haarlem. Hier willen ze alle problematiek in 'het Sasse' achter zich laten en weer een bron van inkomsten aanboren. Gerbrand van Veen wil het wat rustiger aan doen en Tessa en Edwin willen graag het luidsprekerbedrijf overnemen. Ze betrekken tijdelijk een ruimte aan de Kruistochtstraat en zijn dagelijks aan het werk bij het luidsprekerbedrijf aan de Koudenhorn 76. De zaken lopen er goed, en Tessa maakt van de gelegenheid gebruik om muziek en beeldende kunst te verenigen. In de winkel hangt ze enkele schilderijen op, onder andere van Pieter van Goudzwaard. Zo bouwen Tessa en Edwin rustig verder aan een bedrijf en een plek waar muziek en kunst samenkomen.

Tessa zit nu in een vreemde impasse. Haar handelsvoorraad is voor een habbekrats verkocht, de vordering van de Rabobank staat nog wagenwijd open, maar ze hoort niets van de bank. Haar advocaat sust de boel onder het mom van 'de bank zal zich er wel bij neerleggen dat er niets meer te halen valt". Wel vermoeden Tessa en Edwin dat ze in de gaten worden gehouden. Met onbekende motieven komen er steeds vaker mensen in de luidsprekerbedrijf die beginnen te filmen en fotograferen, met name de kunstwerken aan de muur. Als Tessa de hond uitlaat lijkt het soms alsof ze niet alleen is. Het zit haar niet lekker, maar Tessa probeert vertrouwen te houden op een goede afloop, meer kan ze niet doen.

Onverwachts bezoek

Het vreemde vacuüm waar Tessa zich in bevond bleek stilte voor de storm. Op 5 februari 2013, bijna twee jaar na het laatste contact met de Rabobank, wordt er bij Tessa en Edwin aan hun adres in de Kruistochtstraat in Haarlem aangebeld. Een politieagent, een deurwaarder en een vrachtwagen met verhuizers staan geheel onverwachts voor hun neus. Namens de bank komen ze alsnog beslagleg-

gen. Direct beginnen de verhuizers in te laden: objecten waarvan ze vermoeden dat het waardevol is, foto- en reclamemateriaal en kunstwerken. Zelfs de auto die op naam van Gerbrand van Veen staat wordt in beslag genomen. Tessa belt haar advocaat. Het hele gezelschap inclusief verhuizers vertrekt naar de Koudenhorn om de Van Goudzwaards die bij The Pied Piper hangen mee te nemen. De schilderijen in de luidsprekerbedrijf zijn niet van Tessa's privécollectie, maar van de stichting. Het neemt behoorlijk wat tijd in beslag eer de advocaat ter plaatse is. Ondertussen probeert Tessa de deurwaarder ervan te overtuigen dat de schilderijen niet verpand zijn. Ze staat op d'r strepen: "Oh nee, echt niet, die nemen jullie niet mee!" Tessa's stelligheid doet het gezelschap twijfelen. De deurwaarder besluit een aantal werken van de stichting wel onder beslag te leggen maar vooralsnog niet mee te nemen. Ze spreken met Tessa van Veen af dat ze de volgende dag terug zullen komen om dan in een volwassen gesprek tot een gezamenlijke oplossing te komen.

Maar de volgende dag komt er niemand opdagen. Tessa begrijpt er niets van. Een week lang horen ze niets totdat de Rabobank op 12 februari opnieuw onverwachts opduikt. Om half acht 's ochtends telefoneren ze naar Tessa met het verzoek direct naar het bedrijf aan de Koudenhorn, The Pied Piper, te komen. Ze krijgt maximaal tien minuten. Tessa en Edwin haasten zich uit bed, gaan op stel en sprong naar de Koudenhorn waar ze de verhuizers al sjouwend aantreffen. Tessa schrikt zich rot. Ze probeert opnieuw de deurwaarders en politie ervan te overtuigen dat de kunstwerken niet meegenomen mogen worden, omdat ze niet van haarzelf maar van de stichting zijn. Ondanks haar pogingen de beslaglegging te stoppen gaan de verhuizers door met hun werk. Op basis van taxatierapport 08T111, het rapport van de stichtingswerken, beginnen de heren in te laden. Edwin kan het niet langer aanzien hoe zijn geliefde schilderijen onterecht van de muur worden gerukt en meegenomen. In zijn wanhoop overgiet Edwin zich met spiritus en dreigt zichzelf in de fik te steken: "Als jullie de schilderijen meenemen, steek ik mezelf in de brand. Ik meen het!" Het is een wanhoopsdaad om de beslaglegging te stoppen. Ondertussen is er een Haarlemse journalist toegesneld om verslag te doen van alle opwinding. Ook brandweer, politie en een arrestatieteam is snel ter plaatse. Met geweld overmeestert de politie Edwin Hopster en voert hem af. De Rabobank neemt 21 werken van de stichting in beslag en voeren deze af. Ook zijn ze op zoek naar twee werken van Henri Matisse en Gustave Caillebotte, maar die treft de deurwaarder niet aan.

Edwin staat in de Haarlemse media inmiddels bekend als 'de spiritusman'. Hij wordt vervolgd voor poging tot brandstichting, er wordt zeven dagen celstraf opgelegd, die hij al heeft uitgezeten in voorarrest. Achteraf zegt Edwin spijt te hebben van zijn daden: "Ik wilde niemand in gevaar brengen, dat spijt me. Maar ik voelde me machteloos door de manier waarop de bank ons onder druk zet en op ons jaagt". Door zijn bipolaire stoornis was de hoogoplopende spanning tijdens de beslaglegging voor Edwin een 'trigger' om door te slaan. Iemand die manisch-depressief is kan nog moeilijker omgaan met stress, met alle gevolgen van dien. Dan slaan 'de stoppen door', zoals Edwin het noemt. Tessa kan het maar moeilijk aanzien wat de druk allemaal met haar man doet.

Een 'bijzondere omstandigheid'

Hoe kan het dat de Rabobank ineens deze beslaglegging uit mocht voeren? De Rabobank heeft dit afgedwongen bij de rechter in Haarlem. Die heeft de bank toestemming gegeven, nadat Rabobank een verzoek voor verlof had ingediend met opmerkelijke informatie. De advocaat van de Rabobank informeert de rechter:

Er is in casu sprake van een bijzondere omstandigheid die eist dat het bevel tot gerechtelijke bewaring terstond wordt gegeven zonder dat Hopster - van Veen wordt gehoord. Die bijzondere omstandigheid is gelegen in de hierboven beschreven voorgeschiedenis dat Hopster - van Veen steeds verhaalobjecten heeft verborgen om ze zo buiten het bereik van de Rabobank te houden. De Rabobank vreest dat zij – of haar echtgenoot de heer Edwin Hopster – niet zal schuwen om dat weer te doen. Edwin Hopster werd in 2002 veroordeeld voor bedreiging van een andere kunsthandelaar met een pistool en werd in maart 2011 nog in verband gebracht met een gestolen schilderij uit de 17e eeuw van de Nederlandse schilder Jan van Goyen.

De rechter geeft de Rabobank toestemming om beslag te leggen zonder Tessa van Veen te horen, op basis van deze suggestieve informatie. Hoewel de financiering in 2008 is aangegaan door Tessa alleen, wordt nu haar man Edwin erbij gehaald. Hopster wordt voorgesteld als een gevaarlijke gek en een dief. Natuurlijk, het incident uit 2002 was op z'n zachts gezegd vervelend, maar Hopster is hiervoor gestraft, en al lang geleden bovendien. Daarbij hadden Gijs Hol en Ruud Spierenburg, de heren van de afdeling fraudebestrijding van de Rabobank, Tessa nadrukkelijk op het hart gedrukt dat Edwins verleden 'er helemaal buiten staat'. Nu vindt de Rabobank dit kennelijk toch een zwaarwegend argument. En dan het Winterlandschap. In 2002 had Edwin dit schilderijtje op een antiekmarkt in Den Haag aangeschaft voor zijn stichtingscollectie. Wanneer hij het aanbiedt bij veilinghuis Sotheby's om voor de opbrengst ervan een museumruimte te financieren, komt men via het 'Art Loss Register' erachter dat het schilderijtje inderdaad in 1999 gestolen is. Edwin wil direct zorg dragen voor een correcte, transparante afhandeling en de politie inschakelen, maar hij wordt daarin tegengewerkt. Art Loss Register dreigt met negatieve publiciteit als Hopster het schilderijtje niet aan hen overdraagt. Art Loss Register is een commerciële instelling en strijkt bij verkoop van de teruggevonden schilderijen een deel van de opbrengst op. Edwin wil het zekere voor het onzekere nemen en voorkomen dat er iets met het schilderij gebeurt of dat het verdwijnt. Daarom laat hij beslag leggen op Sotheby's, op dat moment beheerder van het schilderij, en op ASR, de verzekeraar van het werk. Hij spant een kort geding aan om het schilderij terug te krijgen. Wanneer dit conflict in de pers belandt wordt het schilderijtje in de krant afgebeeld. Alle publiciteit zorgt voor een smet op het schilderij en daarmee ook op de stichting. Edwin heeft het Winterlandschap ooit te goeder trouw gekocht, maar de reputatie van het werk en de stichting is nu in het geding gekomen. Daarom gaat Hopster ermee akkoord dat het werk 'terug' naar ASR gaat, maar hij dringt er wel op aan dat de integriteit van de stichting op papier wordt erkend. Dat gebeurt ook. De stichting treft geen enkele blaam en heeft altijd naar eer en geweten gehandeld. Maar voor de rechter in Haarlem was het kennelijk toch een argument om Tessa van Veen niet te horen alvorens groen licht te geven voor de beslaglegging aan de Koudenhorn.

Ook al had de Rabobank officieel toestemming om beslag te leggen, de kunstwerken van de stichting hadden nooit mogen worden meegeno-

men. In een kort geding eist Edwin de in beslag genomen goederen terug. Nog vóór dat het kort geding dient krijgen de Hopsters bericht van de advocaat van de Rabobank. Die meldt dat de bank het conservatoir beslag zelf al opheft, nog voordat het kort geding dient. De bank heeft de schilderijen laten taxeren en verkondigt nu dat de werken dermate waardeloos zijn dat de kosten van de opslag hoger zouden zijn dan de waarde van de schilderijen. Ondanks het voornemen tot opheffen van het beslag door de Rabobank laat Edwin het kort geding doorgaan: hij wil zwart op wit hebben dat het beslag onrechtmatig was. Op 22 maart heft de rechter inderdaad het beslag op de 21 schilderijen, de inboedel van de Kruistochtstraat en de Lancia van de vader van Tessa op. Over de Matisse en Caillebotte stelt de rechter dat deze rechtmatig van Edwin Hopster waren en zijn en heft het beslag erover op. De Rabobank had dus ook nooit op deze schilderijen mogen jagen. De in beslag genomen goederen en de Van Goudzwaards keren weer terug waar ze horen, maar de reputatieschade is al gemaakt. Via hun advocaat laat de Rabobank aan verschillende kranten weten dat de schilderijen waardeloos zouden zijn. De bank had zich eerder in dubieuze bochten gewrongen om de schilderijen te bemachtigen maar nu hoeft ze die kennelijk ineens niet meer, en dat gegeven is nu algemeen bekend. De werken die ze zo hardhandig in bezit probeerden te krijgen worden nu weggezet als oud vuil.

Het ongemakkelijke gevoel wat Tessa voorafgaand aan de inbeslagnames regelmatig bekroop, blijkt later gegrond te zijn. Ze ontvangt een brief van Hoffman Bedrijfsrecherche waarin haar wordt meegedeeld dat zij inderdaad is gevolgd. Kennelijk had de Rabobank moeite hen te vinden en vond ze het nodig een bedrijf in te schakelen. Tessa was in die periode dagelijks aan het werk in het bedrijf van The Pied Piper. Dat was algemeen bekend, dus erg moeilijk te vinden was zij niet. Bovendien had ze domicilie gekozen bij haar advocaat dus ze was gewoon te benaderen door de Rabobank. Maar kennelijk had de bank een ander plan. In de bijna twee jaar lange radiostilte heeft de bank haar best gedaan om zoveel mogelijk informatie over de bezittingen van Tessa, haar man en de stichting te verzamelen. Hierdoor wist de Rabobank bijvoorbeeld welke werken er aan de muur hingen in de luidsprekerbedrijf. Wat ze met die informatie hebben gedaan, is inmiddels duidelijk. De kosten die Rabobank aan Hoffman Bedrijfsrecherche kwijt is, €12.000,-, worden zonder pardon op Tessa van Veen verhaald.

Reputatieschade

Na de beslaglegging loopt de omzet van The Pied Piper van de een op andere dag terug tot nagenoeg nul. Alle gebeurtenissen aan de Koudenhorn hebben het publiek bij het bedrijf weggejaagd en in 2014 gaat The Pied Piper BV failliet. Ook gaat het niet meer zo goed in de kunsthandel. Door de uitlatingen van Rabobank Terneuzen Sas van Gent over de geringe waarde van de stichtingscollectie is de naam Hopster verder in diskrediet geraakt. De reputatie van de stichtingscollectie, die in de kunstwereld serieus werd genomen, heeft door deze acties van de Rabobank een flinke deuk opgelopen. Ook door het gestolen Winterlandschap van Jan van Goyen, dat te goeder trouw was gekocht, er weer bij te halen is de naam Hopster ernstig geschaad. Wat is begonnen als een zakelijke overeenkomst tussen de Rabobank en Tessa van Veen is geëindigd in een financieel en emotioneel slagveld, en niet alleen voor Tessa. Ook haar man en de stichting Collectie Hopster Van Goudzwaard zijn hier de dupe van geworden.
Edwin is bezorgd over het welzijn van zijn vrouw en van hemzelf. Alle gebeurtenissen hebben zo'n grote emotionele weerslag op de Hopsters

dat Edwin besluit dat er iets moet gebeuren. Hij vraagt een gesprek aan met de Rabobank Terneuzen-Sas van Gent om te spreken over een fatsoenlijke genoegdoening. Hij wil rehabilitatie van de stichting en van The Pied Piper. Door het illegaal derdenbeslag door de Rabobank op de stichtingscollectie en de beweringen in de media dat de werken niets waard zouden zijn, is het aanzien van de stichting ernstig geschaad. Ook is de geloofwaardigheid van Edwin en van Tessa als kunstkenners ernstig ondermijnd. En dat is niet alleen een emotioneel, maar ook een financieel probleem. Op veilingen worden kunstwerken ineens niet meer ingenomen. Er zit duidelijk een smet op alles wat de stichting in collectie heeft. Maar ondanks de poging van Edwin dit duidelijk te maken aan de bank blijft het gesprek vruchteloos.

Op 7 januari 2014 gaan de Hopsters op het hoofdkantoor van de Rabobank in Utrecht in gesprek met de heren Huijstee en Van Blokland van de Rabobank. In een drie uur durend gesprek vatten Tessa en Edwin de hele gang van zaken nog eens samen. Van Blokland en Huijstee geven aan verbaasd te zijn over de handelswijze van de Rabo en ze stellen zich begrijpend op. Tessa en Edwin geven aan dat na alles wat er gebeurd is er nooit excuses, erkenning of enige vorm van genoegdoening is gekomen vanaf de zijde van de Rabobank. Een passende schadevergoeding zou de Hopsters de gelegenheid geven om alles achter zich te laten en er zou weer een mogelijkheid zijn om de schilderijen van de stichting alsnog tentoon te stellen. Blokland laat later in een schriftelijke reactie weten dat de bank voldoende aanleiding heeft gehad om te menen dat de niet verpande collectie van Tessa van Veen was en niet van de stichting. Tijdens het gesprek was de optie van een schadevergoeding nog open gehouden, maar de Rabobank wil uiteindelijk de schade niet dekken. Opmerkelijk genoeg zijn ze wel bereid de gehele restschuld van Van Veen kwijt te schelden.

Tessa wil hun voorstel graag goed op papier hebben. Er wordt druk heen en weer gemaild tussen de advocaten en uiteindelijk presenteert de Rabobank een concept-vaststellingsovereenkomst. De belangrijkste voorwaarden voor kwijting zijn: alle eventuele procedures en schadeclaims door zowel Tessa als Edwin, de stichting, Gerbrand van Veen en The Pied Piper moeten voor nu en in de toekomst van tafel worden gehaald. Ook moet er door alle partijen volledige geheimhouding in acht worden genomen over deze afspraken en alles wat er tussen partijen is voorgevallen. Schending van die geheimhouding door één van de partijen zou direct de schuld weer laten herleven. Die zou dan direct en zonder toetsing door een rechter mogen worden verhaald op elk van de partijen. Akkoord gaan met dit voorstel zou dus betekenen dat Tessa van Veen anderen, inclusief haar man Edwin en de stichting definitief betrekt in haar persoonlijke conflict met de Rabobank. Tessa van Veen is persoonlijk zeker bereid om inderdaad het verleden te laten rusten en niets van de opmerkelijke strategieën die de Rabobank op haar heeft losgelaten naar buiten te brengen. Ze begrijpt ook nog dat de Rabobank er kennelijk ruim vijf ton voor over heeft om alles onder de pet te houden. Maar anderen meesleuren in het conflict is onacceptabel. Bovendien is de emotionele en financiële schade nog altijd niet gecompenseerd. En dat is nu juist essentieel om verder te kunnen met hun levenswerk: de stichting. Maar opnieuw is Tessa terecht gekomen in een onaangenaam, onzeker vacuüm: “Het is beangstigend. Je weet nooit wat de volgende stap van de bank zal zijn”. Door alle druk en stress kampt Edwin nu ook met lichamelijke gezondheidsproblemen. Zonder twijfel wijt hij dit aan de handelswijze van de Rabobank: “Ze zijn veel te ver gegaan”.

EPILOOG

Voor deze publicatie heb ik vele gesprekken gevoerd met Wim en Adele Koperberg en Tessa van Veen en Edwin Hopster. Zij hebben mij alle medewerking verleend en volledige inzage gegeven in hun administratie en correspondentie met de desbetreffende afdelingen van de Rabobank c.q. het hoofdkantoor van de Rabobank. Ik heb de overeenkomsten, brieven, en e-mails van de zijde van Koperberg, Van Veen en van de Rabobank ter inzage gekregen, alsmede taxatierapporten, bandopnames van gesprekken, inventarissen, correspondentie met veilinghuizen, foto's en beschrijvingen van de voorraden van Koperberg en de foto's van de ravage in de containers. Uiteraard wilde ik graag in gesprek met betrokkenen van de Rabobank, maar de Rabobank liet per telefoon en e-mail weten geen uitspraken te zullen doen over klantendossiers, en dus ook niet over deze twee. Dat is jammer, want er zijn nog veel vragen. Wat is er met de onverkochte spullen op de veilingen van Koperberg en Van Veen gebeurd? Waar zijn de ontvreemde juwelen, posters en andere kunstwerken uit de containers van Wim Koperberg gebleven? Ondanks het zwijgen door de Rabobank heb ik geprobeerd een zo feitelijk mogelijk overzicht te maken van de gebeurtenissen, gebaseerd op de documenten die ik in handen kreeg en die er niet om liegen. Het staat de lezer vrij zelf zijn eigen mening hierover te vormen.

Wat betreft Koperberg en Van Veen is hun financiële en dus juridische slagkracht flink in de kiem gesmoord door de bank. Koperberg is zijn kunst- en juwelenvoorraad kwijt en daarmee zijn inkomen en oudedagvoorziening. De stichting Collectie Hopster van Goudzwaard is haar goede reputatie kwijt en daarmee is het werk van de Hopsters bijna onmogelijk gemaakt. En voor zowel Koperberg als voor Van Veen hangt de schuld nog als een zwaard van Damocles boven het hoofd. Hoewel de twee dossiers van elkaar verschillen, zijn beide partijen ernstig aangetast in hun vertrouwen. Zowel Koperberg als Van Veen hadden graag meegewerkt aan een oplossing: zij wilden hun schuld terugbetalen, in goed overleg, in vertrouwen, openheid van zaken en in alle redelijkheid. Wim Koperberg is een inboedel kwijt ter waarde van negen ton, voor een kredietje van veertigduizend euro. De collectie van Hopster is miljoenen waard maar in de kunstwereld worden ze niet meer serieus genomen. Niet dat het Edwin Hopster alleen om geld gaat, integendeel:"Ik wil rust in mijn leven en waardering voor ons werk. De collectie heeft voor mij intrinsieke waarde, geen geldelijke. Kunst is van groot persoonlijk, emotioneel maar ook maatschappelijke belang. Maar waar is het menselijke en maatschappelijke gezicht van de Rabobank?", vraagt Edwin. Ook voor Wim Koperberg gaat deze affaire verder dan alleen het financiële verlies "Het is een kwestie van gerechtigheid. Ik wil mensen waarschuwen voor deze bank, en zo hopelijk voorkomen dat het anderen niet net zo vergaat als ons", vertelt Wim. "We leven in een rechtsstaat, waarin banken zich beroepen op zaken als zorgplicht en ethiek. De Rabobank moet zich dan ook verantwoorden voor deze praktijken, voor het feit dat ze hun klanten bestelen". Banken hebben een opmerkelijke positie in onze rechtsstaat gekregen. In 2013 betaalt de Rabobank een boete voor de Liboraffaire af voor 774 miljoen waarvan 74 voor het Openbaar Ministerie. Hoeveel winst de Rabobank met de jarenlange Libormanipulate heeft kunnen maken, daar kunnen we alleen maar naar gissen. Het OM vond deze schikking kennelijk voldoende en zag geen reden tot

vervolging. In onze maatschappij ontlopen grote financiële instellingen hun straf, terwijl gewone mensen hiervoor moeten opdraaien. Wim Koperberg en Tessa van Veen voelen zich weerloos tegenover zoveel macht van deze bank.

Na het uitbreken van de crisis in 2008 hebben heel veel mensen te maken gekregen met schuldproblematiek. Van Veen en Koperberg zijn zo moedig geweest hiermee naar buiten te treden. Want er zit nog altijd een taboe op: wie schulden maakt is ook 'schuldig', is dan vaak de gedachte. Deze twee verhalen laten een andere kant zien. Zowel Wim als Tessa zijn in de problemen geraakt wegens externe omstandigheden. Beiden hebben hun verantwoordelijkheid genomen deze problemen op te lossen, maar liepen tegen een blinde muur op. De communicatie vanuit de Rabobank naar hun klanten verschilde duidelijk in toonzetting naar hen beiden. De Rabobank heeft voor beide dossiers een 'passende' aanpak gekozen. Koperberg was vol vertrouwen en daar heeft de bank op ingespeeld door hem het vuistpand te laten tekenen. Bij Tessa werkte deze strategie niet en heeft de bank via dreiging, intimidatie en bluf geprobeerd de kunst alsnog in handen te krijgen. Koperberg is alles kwijt, de Hopsters hebben de kunstwerken kunnen behouden maar zijn door de reputatieschade vogelvrij verklaard.

Deze twee verhalen staan niet op zichzelf. Veel mensen hebben te maken met problemen met grote, machtige financiële instellingen. Zij voelen zich vaak met de rug tegen de muur gezet, maar zij moeten weten dat ze zeker niet de enigen zijn. Daarom: treed met uw verhaal naar buiten. Vertel uw verhaal aan uw vrienden, familie, kennissen en iedereen die het maar horen wil. Spreek erover met journalisten, blog erover en laat de wereld weten hoe groot dit probleem is. Hoe meer mensen zich hiervan bewust worden, hoe groter de kans dat de financiële instellingen geen andere keuze meer hebben dan hun beleid en hun gedrag drastisch te veranderen. En bankiert u bij de Rabobank? Dan heeft u de kans om uw bank tot verantwoording te roepen. Kent u mensen die bij de Rabobank werken? Praat met hen. Wellicht geeft dit verhaal hen een nieuwe kijk op de werkelijkheid die nu wordt bedekt door sprankelende reclamespotjes en advertenties. Uw individuele actie is belangrijk; u allen maakt het verschil.

BIJLAGES

concept vaststellingsovereenkomst

VASTSTELLINGSOVEREENKOMST

Partijen:

1. mevrouw **Tessa Véronique Rozemarijn HOPSTER-VAN VEEN**, wonende te (2581 KH) Den Haag, aan de Waldeck Pyrmontkade 662 Z, hierna te noemen: "Hopster-van Veen";
2. de heer **Edwin Emanuel HOPSTER**, wonende te (2581 KH) Den Haag, aan de Waldeck Pyrmontkade 662 Z, hierna te noemen: "Hopster";
3. de stichting **STICHTING COLLECTIE HOPSTER VAN GOUDZWAARD**, gevestigd en kantoorhoudende te (2011 JE) Haarlem, aan de Koudehorn 76, hierna te noemen: "de Stichting", te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door Hopster-van Veen;
4. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **THE PIED PIPER B.V.**, gevestigd en kantoorhoudende te (2011 JE) Haarlem, aan de Koudehorn 76, hierna te noemen: "The Pied Piper", te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar bestuurder de Stichting die op haar beurt weer rechtsgeldig wordt vertegenwoordigd door Hopster-van Veen;
5. de heer **G. ... VAN VEEN**, wonende te (...) ..., aan de ..., hierna te noemen: "Van Veen";
6. de coöperatieve vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid **COÖPERATIEVE RABOBANK TERNEUZEN-SAS VAN GENT U.A.**, gevestigd en kantoorhoudende te (4531 GM) Terneuzen, aan de Herengracht 1, hierna te noemen: "de Rabobank";
7. de coöperatieve vereniging met beperkte aansprakelijkheid **COÖPERATIEVE CENTRALE RAIFFEISEN-BOERENLEENBANK B.A.**, gevestigd en kantoorhoudende te (3521 AP) Utrecht, aan het Jaarbeursplein 22, hierna te noemen: "de Rabobank Nederland";

Partijen 1 tot en met 7 zullen hierna ook gezamenlijk aangeduid worden als: "Partijen";

Nemen het volgende in overweging:

i. Hopster-van Veen is diverse overeenkomsten van geldlening aangegaan met de Rabobank;

ii. De Rabobank heeft de door haar met Hopster-van Veen aangegane overeenkomsten van geldlening op 16 juli 2010 opgezegd en Hopster-van Veen gesommeerd de openstaande geldbedragen vermeerderd met rente en kosten te voldoen;

iii. Ter delging van haar schuld aan de Rabobank heeft Hopster-van Veen getracht de haar in eigendom toebehorende panden te Sas van Gent aan de Markt 17 en aan de Stationsstraat 21-23 onderhands te verkopen;

iv. Daartoe had Hopster-van Veen weliswaar een gegadigde gevonden, maar volgens Hopster-van Veen is die gegadigde afgehaakt doordat de Rabobank niet tijdig haar toestemming voor de onderhandse verkoop door Hopster-van Veen aan die gegadigde had verleend, hetgeen de Rabobank betwist;

v. Vervolgens heeft de Rabobank haar recht van hypotheek ingeroepen en de hiervoor bedoelde panden executoriaal verkocht en de opbrengst daarvan in mindering gebracht op de openstaande vorderingen die zij op Hopster-van Veen had;

vi. Ook heeft de Rabobank een deel van de aan haar verpande bedrijfsvoorraad kunstwerken van Hopster-van Veen executoriaal verkocht en ook die opbrengst in mindering gebracht op de openstaande vorderingen die zij op Hopster-van Veen had;

vii. Na daartoe op 28 januari 2013 en op 8 februari 2013 verkregen verlof heeft de Rabobank ten laste van Hopster-van Veen diverse beslagen laten leggen op onder meer een inboedel, een voertuig en diverse kunstwerken;

viii. Hopster- van Veen, Hopster, Van Veen, de Stichting en The Pied Piper verwijten de Rabobank met die beslagen onrechtmatig te hebben gehandeld, in welk verband zij zich veelvuldig jegens derden, waaronder de pers, negatief hebben uitgelaten over de Rabobank en Rabobank Nederland;

ix. Hopster, de Stichting en The Pied Piper achten de Rabobank aansprakelijk voor de schade die zij zouden hebben geleden doordat de Rabobank zich zou hebben uitgelaten over de vermoedelijk geringe waarde van de in beslaggenomen schilderijen. Als gevolg daarvan zou de waarde van die schilderijen zijn aangetast, hetgeen zou resulteren in een geschatte schade van 20 miljoen euro;

x. Op 4 maart 2013 heeft de Rabobank Hopster-van Veen gedagvaard teneinde terugbetaling te vorderen van de nog uitstaande geldleningen van € 384.250,- en

€ 147.157,- te vermeerderen met rente, buitengerechtelijke kosten en beslagkosten. Deze procedure is bij de rechtbank Den Haag bekend onder zaak- en rolnummer C/09/443283/HA ZA 13-580 en in welke procedure Hopster-van Veen bij conclusie van eis in reconventie d.d. 25 september 2013 diverse tegenvorderingen heeft ingesteld;

xi. Hopster-Van Veen vordert in reconventie een verklaring voor recht dat de schilderijen in de schenkingsakte d.d. 3 maart 2010 verleden voor notaris Mr D. Oostinga eigendom zijn van Stichting Collectie Hopster Van Goudzwaard;

xii. Hopster- Van Veen vordert in reconventie een verklaring voor recht dat de Rabobank onrechtmatig jegens de Stichting, The Pied Piper alsmede Van Veen heeft gehandeld door beslag te leggen op diens eigendommen onder nadere opmaak van die schade bij staat;

xiii. Hopster-Van Veen vordert in reconventie een verklaring voor recht dat de Rabobank onrechtmatig jegens haar heeft gehandeld door een onderhandse bieding op de onroerende zaak Markt 17 te Sas van Gent niet tijdig en onvoorwaardelijk te accepteren, waardoor Hopster-Van Veen niet in staat was een opbrengst van ten eerste € 450.000,- en nadien zelfs € 650.000,- te realiseren voor deze onroerende zaak, onder nadere opmaak van de schade bij staat;

xiv. Partijen hebben voorafgaand en Rabobank en Hopster-Van Veen tijdens de comparitie van partijen in voormelde procedure gesproken over een minnelijke regeling ter beslechting van alle geschillen tussen alle Partijen;

xv. Belangrijk voorwaarde voor de Rabobank om afstand te doen van de vorderingen op Hopster-van Veen is dat Hopster, Hopster-Van Veen, Van Veen, The Pied Piper B.V. en de Stichting volledige geheimhouding in acht nemen ten aanzien van de inhoud van de minnelijke regeling en ten aanzien van hetgeen voordien tussen Partijen is voorgevallen en dat Hopster-van Veen, Hopster, Van Veen, de Stichting en The Pied Piper zich ook overigens niet negatief over de (medewerkers van) Rabobank en/of Rabobank Nederland jegens derden (waaronder de pers) uitlaten, in de breedste zin van het woord en dat bij schending van die verplichting het vorderingsrecht van de Rabobank zal herleven;

xvi. Belangrijke voorwaarde voor de Rabobank om afstand te doen van de vorderingen op Hopster-Van Veen is voorts dat niet alleen Hopster-Van Veen afstand doet van haar vorderingen op de Rabobank zoals ingesteld in de procedure bij de Rechtbank Den Haag bekend onder C/09/443283/HA ZA 13-580, doch ook dat Hopster, Hopster-Van Veen, de Stichting, Van Veen en The Pied Piper afstand doen van de vorderingen die zij pretenderen te hebben op de Rabobank en/of op Rabobank Nederland in verband met de beslaglegging, de taxatie van de schilderijen door de Rabobank of uit welke andere hoofde dan ook. Hopster, Hopster- Van Veen, de Stichting, Van Veen en The Pied Piper zijn verplichten zich te onthouden van het indienen van een claim of het starten van een procedure tegen de Rabobank, Rabobank Nederland of hun medewerkers. Bij schending van die verplichting zal het vorderingsrecht van de Rabobank op Hopster-Van Veen herleven.

xvii. Partijen hebben overeenstemming bereikt over de voorwaarden over een minnelijke regeling en wensen de in dat verband tussen hen gemaakte afspraken vast te leggen in deze vaststellingsovereenkomst;

Komen overeen als volgt:

Artikel 1 Finale kwijting over en weer

Partijen komen overeen dat zij met gesloten beurzen uiteen zullen gaan en dat zij dus over en weer finaal zijn gekweten, zodat zij niets meer van elkaar te vorderen hebben uit welke hoofde dan ook. Dit betekent dat de Rabobank geen aanspraak zal maken op haar vorderingen op Hopster-van Veen zoals geformuleerd in de dagvaarding die op 4 maart 2013 namens de Rabobank aan Hopster-van Veen is betekend. Hopster-Van Veen doet afstand van de vorderingen zoals zij die heeft geformuleerd in haar conclusie van eis in reconventie d.d. 15 september 2013. Hopster, de Stichting, Van Veen en The Pied Piper doen eveneens afstand van het recht om schadevergoeding te vorderen van de Rabobank dan wel Rabobank Nederland in verband met de vermeende onrechtmatige beslaglegging dan wel de vermeende onjuiste uitlatingen van de Rabobank over de waarde van de in beslag genomen schilderijen.

Artikel 2 Beëindiging lopende procedure

Partijen komen overeen dat de tussen hen lopende procedure, aanhangig tussen de Rabobank en Hopster-van Veen bij de rechtbank te Den Haag en aldaar bekend onder het zaak- en rolnummer C/09/443283/HA ZA 13-580, op gemeenschappelijk verzoek wordt doorgehaald op de eerstvolgende roldatum na ondertekening van deze overeenkomst.

Artikel 3 Schenkingsakte d.d. 3 maart 2010

De Rabobank en de Rabobank Nederland verklaren de notariële akte van schenking, welke op 3 maart 2010 ten overstaan van notaris Oostinga tussen Hopster en de Stichting is verleden, te respecteren.

Artikel 4 Verplichtingen Hopster, Hopster- Van Veen, Van Veen, de Stichting en The Pied Piper

1. Hopster-van Veen, Hopster, Van Veen, de Stichting en The Pied Piper verplichten zich jegens de Rabobank en Rabobank Nederland op geen enkele wijze aan derden informatie te verstrekken omtrent de inhoud van deze overeenkomst, de wijze waarop deze tot stand is gekomen, over hetgeen in het verleden tussen Partijen is voorgevallen en/of (al dan niet schriftelijk) is besproken.
2. Bovendien verplichten Hopster-van Veen, Hopster, Van Veen, de Stichting en The Pied Piper zich jegens de Rabobank en jegens Rabobank Nederland zich niet negatief over de (medewerkers van) Rabobank en/of Rabobank Nederland uit te laten op welke wijze dan ook.
3. Hopster-van Veen, Hopster, Van Veen, de Stichting en The Pied Piper verplichten zich jegens de Rabobank en de Rabobank Nederland zich te onthouden van het indienen van een claim of het starten van een procedure tegen de Rabobank, Rabobank Nederland of één van haar medewerkers uit welke hoofde dan ook.

Artikel 5 Ontbindende voorwaarde

1. Bij schending van hetgeen in artikel 4 is bepaald, zal deze overeenkomst van rechtswege zijn ontbonden voor zover het de afspraak betreft dat de Rabobank geen aanspraak zal maken op haar vorderingen op Hopster-van Veen zoals geformuleerd in de dagvaarding die op 4 maart 2013 namens de Rabobank aan Hopster-van Veen is betekend en de afspraak zoals vastgelegd in artikel 3 van deze overeenkomst. Voor het overige blijft deze overeenkomst alsdan onverkort van kracht.
2. Bij schending van artikel 4 door Hopster-van Veen, Hopster, Van Veen, de Stichting en/of The Pied Piper wordt er een direct opeisbare boete verbeurd aan de Rabobank en Rabobank Nederland ten bedrag van €100.000,= per overtreding en van € 10.000,= per hele of gedeeltelijke dag dat die overtreding voortduurt. Ten aanzien van de voldoening van die boete zijn Hopster-van Veen, Hopster, Van Veen, de Stichting en The Pied Piper hoofdelijk aansprakelijk.
3. Onverminderd het in het tweede lid bepaalde, zijn de Rabobank en Rabobank Nederland gerechtigd om naast die boete ook aanspraak te maken op de werkelijk door hen geleden schade ten gevolge van de schending van het in artikel 4 bepaalde.

Aldus overeengekomen te ... in zesvoud.

...

Uit: Bandopname gesprek d.d. 25 februari 2012.

Gesprek met Rabobank te Sas van Gent d.d. 25 februari 2010.
Aanwezig de heer Ruud Spierenburg, Gijs en Tessa. Laatste kwartier Jaap Luteijn

Gijs: We worden geacht onafhankelijk te zijn. Daarom is Jaap er in het begin niet bij. Voorstellen: we zijn van de afdeling crisismanagement, fraudebestrijding, sanctiewetgeving, ongebruikelijke transacties, asset tracing en witwassen. We waren destijds betrokken bij "de Hulst affaire", dit ging over het witwassen van gelden door de Rabobank in Hulst. Dit zegt wel iets over ons werk. Meestal zit dit dus in het criminele traject, let wel meestal. We hebben een verzoek gekregen van de Rabobank Terneuzen-Sas van Gent: dit is jullie pakkie an, wij zijn ook niet heilig.....De vraag van e Rabo was we zijn een pandrecht kwijt. Meestal zitten we in de tractoren, auto's, schapen of koeien en nu in "de zaak van de schilderijen"
Tessa: zijn jullie helemaal blanco?
Ruud: Nee, niet blanco, wel als mens, we zijn objectief en met name ik heb het dossier bestudeerd.
Gijs: Als er grieven zijn dan kan u die nu kenbaar maken aan ons. De situatie is verhard. Je moet het zien in de context van "onttrekking pandrecht" maar je moet het niet te zwaar aanzetten. We komen hier om te kijken hoe komen we uit de impasse. Ik zit namelijk niet om werk verlegen. Plat gezegd we willen voorkomen dat we met de kont tegen de kribbe gaan.
Ruud: Wilt u liever dat Jaap erbij is?
Gijs: U bent klant van ons, als u Jaap erbij wil hebben dan is dat geen probleem.
Tessa: nee, dat is nog niet nodig, ik tast de mogelijkheden af m.b.t het voortzetten van de financiering en dus het museum te kunnen behouden door extra verpanding c.q. meer zekerheden te geven. Als dat de insteek is van extra verpanden dan zou dat bespreekbaar kunnen zijn. Als dat niet zo is dan lijkt het mij beter het probleem te verkleinen en dus de panden te executeren.
Gijs: Pandrecht dat is onze afdeling. We zijn hier niet om toe te slaan.
Tessa: Grieven die heb ik wel m.b.t. het feit dat ik in gesprek was met Jaap over eventuele oplossingen en dat toch zo maar een deurwaarder op pad is gestuurd met een agent daarbij naar het Museum (Markt 17). De deurwaarder heeft gemeld dat hij goedschiks dan wel kwaadschiks zich toegang zou gaan verschaffen tot het pand. Ik heb hem uitgelegd dat in het Museum de stichtingscollectie aanwezig is en dat dat een ANBI stichting is en dat die niets te maken heeft met de schuld bij de Rabobank. De deurwaarder (de heer Dieleman, van van Damme gerechtsdeurwaarders te Terneuzen) had geen visitekaartje of stukken bij zich die zijn optreden zouden kunnen rechtvaardigen. Hij meende de schilderijen te mogen fotograferen en onzorgvuldig beet te pakken. Door deze actie is Edwin te emotioneel betrokken geraakt om hier te zijn vandaag. Ik noem het artikel op internet via google zoekterm Edwin Hopster.
Gijs: Het is een goed initiatief om alleen te zijn gekomen. We hebben ook zeker op internet gekeken.
Ruud: Maar dit artikel staat hier helemaal los van.
Gijs: We kijken wel ergens doorheen.
Ruud: Ik wil benadrukken dat de stichting overal buiten valt.
Tessa: Oke, maar brief Rabo koppelt het verzoek twee werken te verpanden aan het opheffen van het beslag op de stichting.
Gijs: Voelt u zich met de rug tegen de muur gezet? Of gemanipuleerd? U moet wel het verschil zien tussen de financier en de functie in het maatschappelijk leven van een bank.
Ruud: Stukje van internet staat hier los van, hoe het ook verder gaat er moet wel betaald worden. Want als de financiële verplichtingen niet worden nagekomen dan gaat de bank maatregelen nemen.

Tessa: Er is geen exploitatie op gang gekomen, er is geen samenwerking geweest, hoe reëel is het dan om te ondernemen is Sas van Gent? Er is geen cash-flow, extra zekerheden veranderen niets aan die situatie.
Ruud: Steeds schilderijen erbij zetten dat heeft geen zin, trekken aan een dood paard ook niet. Als een client niet betaald, **of er zit iets aan te komen** dan moeten de panden verkocht worden, om dat onderhands te kunnen doen moet er toch extra zekerheid komen. Het gaat om meningen, willen we wel zo ver gaan, het zal een welles nietes verhaal zijn, er zijn twee pandaktes met dezelfde omschrijving (noot alle huidige en toekomstige voorraden).
Tessa: Ik geef aan dat ik van mening ben dat de werken niet verpand zijn.
Ruud: Dat is allemaal flauwekul, je moet wel eerlijk zijn. Eerst waren de werken van u en nu ineens van uw man. Nou, hoe heeft ie dat dan gedaan? Hij is namelijk in 2007, 2006 failliet gegaan, heeft hij dan zo een groot vermogen? Ik zie hier bedragen van 4 a 5 miljoen staan op een taxatierapport op uw naam. We kunnen gaan scherp slijpen maar ik denk dat u niet sterk staat. U bent ongeloofwaardig. Het faillissement uit 2000 is opgeheven bij gebrek aan baten. Weet de curator dit allemaal wel? Kijk, wij hebben een masserende kant maar we hebben ook een andere kant.....
Gijs: Laten we niet scherp slijpen. Het verhaal van de schilderijen is zoals we dat vandaag maken. Maar u komt mogelijk in valsheid in geschrifte terecht.
Ruud: De bank wil de financiering opzeggen. Je kan de zaken zelf oplossen maar dan verwachten ze wel **extra zekerheid om het tekort dekkend te maken** door iets in pand te geven.
Gijs: We laten het vraagstuk eigendom rusten. De bank wil twee werken in vuistpand voor als het mis loopt en om voor te gaan bij de fiscus. Dit vind ik een terechte eis. Ik vraag me echt af waarom doet hij dat niet. Het maakt net uit wie het onderpand geeft. Maar als je dat niet doet is er geen opening meer en dat verstart de boel.
Tessa: Ik wil weten als dat pand er niet komt wat dan??
Gijs: **Dan stap ik naar de politie** en doe ik aangifte van onttrekking van pandrecht. Nu denk je misschien wat een vuile rotzak je gaat me aanpakken. Maar u heeft vast wel de charmes in huis om er bij Edwin doorheen te breken.
Gijs: Bij afscheid nemen de zaak merites bekeken, staat de bank sterk? Ik durf de gok wel aan. Misschien staat het niet helemaal goed op papier, en denk je toon maar lekker aan Rabo. Dan zijn we aan het uitdagen, dat doe ik niet. Maar als het wordt wie wat waar voor hoeveel, wat is er betaald, de belastingdienst, aan de curator opgegeven, valse stukken etc. dan heb je een probleem. Wij willen gewoon ons geld.
Tessa: Stel we komen er niet uit, dan moeten de panden bij executie weg, en blijft er een restschuld over.
Gijs: Hebben wij als bank dan genoeg zekerheden om eruit te springen. Exit is exit of met pandrecht.....en dan kunnen we elkaar over de tafel trekken, welles-nietes, politie, justitie, kost geld en we kunnen deurwaarders naar elkaar sturen maar dat schiet niet op, al er op een paar stukken pandrecht komt, de bank heeft ook crisis, dan is het zekergesteld. Dus komt er pandrecht dan kunnen we verder, in ieder geval kunnen we het netjes doen. Ik wil er wel een zaak van maken, vind ik nog leuk ook, misschien red ik het ook nog, maar het moet niet een zaak worden om alleen te scoren. Het kost geld en de naam Rabo. Misschien denk je bij een kopje thee wel ik heb helemaal geen zin in gezeur.

Jaap komt erbij (ongeveer 56 in verstreken):
Gijs vat samen: Als de dekking Oke is dan heeft Jaap vast wel genoeg menselijke waarde om het op te lossen.
Gijs: U bent uit de vijftiger jaren?
Tessa: Oeps, wat een belediging, ik ben uit 1976.

Gijs: Uw man dan?
Tessa: Nee ook niet die is van 1962.
Gijs tegen Jaap: We komen er eigenlijk niet uit dus vragen we jou erbij. Ik heb uitgelegd van welke afdeling we zijn, dat kwam wel hard aan bij mevrouw van Veen, die had zoiets van wat een aparte club waarvoor komen jullie? De spanning is opgelopen, en het gaat om pandrecht. Het doel is om eruit te komen. Onze visie is we moeten eruit komen. Status-quo is exit. Onze zaak is af als er genoeg pand is. De termijn van afscheid nemen kan nog besproken worden maar de exit-lijn blijft behouden, en met pandrecht kunnen we dit in een respectvol gesprek oplossen. We gaan niet in detail treden over het eigendom. De controle is voor de bank ook hoog.
Jaap bevestigd: stichting staat overal buiten.
Ruud herhaalt: stukje op internet heeft geen negatieve invloed.
Tessa herhaalt: Edwin is te emotioneel
Jaap: status-quo is exit, je plannen zijn bewonderenswaardig maar niet bij ons, je moet aflossen door verkoop panden of schilderijen. Geef ons gewoon die twee schilderijen, wij willen onze zekerheid zekerstellen. Bij het herfinancieringvoorstel dat niet werd geaccepteerd dachten we wat is er aan de hand? Geen discussie meer we gaan met een verrassingsactie beslagleggen op de collectie. Want als ze daar staan dan zeggen ze daarna vast wel 4 miljoen is een beetje veel voor een tekort. De bank gaat de schilderijen niet verkopen het is comfort voor de zekerheid.
Tessa: Dus je koopt tijd door de verpanding?
Jaap: Het moet afgelost worden, en het komt niet van de grond.
Tessa vat samen: Als Edwin niet verpand worden de messen geslepen.
Gijs: Zorg dat er een deugdelijke verpanding komt en dan is er een respectvol exit.
Ruud: het is 100 % zeker dat de bank we werken niet verkoopt.
Jaap: Het doel van de "verrassingsactie" was de verpanding te krijgen.
Ruud: Uw verhaal m.b.t. de stichting is correct. Ik begrijp de gevoeligheden. De stichting staat er los van. Als alles mis loopt, het gaat de bank om twee schilderijen en waar die zijn.
Gijs: Los het met Jaap op, dan trekken wij ons terug. De intentie is daar; zand erover.
Jaap: als wij die twee werken hebben, kan je het beslag achter je laten.
Gijs: Jij regelt het met Edwin? Eerst de extra verpanding regelen.
Jaap: Wie is de eigenaar?
Tessa: Die discussie gingen we niet voeren.
Jaap: Exit is exit, dat we hier over 5 jaar niet nog over praten.
Gijs: Wat voor massage nummertje heb je nodig voor Edwin? Ha, ha. Dan kunnen wij achterover gaan zitten. U heeft ze toch wel goed opgeborgen, ha.ha.ha.

overeenkomst vuistpandrecht

Rabobank Maastricht e.o.

Rabobank

Postadres *Postbus 200, 6200 AE Maastricht*

W.F. Koperberg
Schophem 27 F
3798 VOEREN

Kantooradres *Wim Duisenbergplantsoen 1, 6221 SE Maastricht*
Telefoon *+31 43 328 18 88*
Fax *+31 43 328 19 08*
E-mail *info@maastricht.rabobank.nl*
Bankrekening *13.13.40.301*

Onze referentie RD
Doorkiesnummer (043) 328 19 75
Datum 31 augustus 2012 X

Onderwerp overeenkomst vuistpandrecht

OVEREENKOMST VUISTPANDRECHT

Ondergetekenden:

1. W.F. Koperberg, geboren 28-12-1938, en wonende te Schophem 27 F te Voeren België.
   hierna te noemen: **pandgever**,

2. de coöperatie: Coöperatieve Rabobank Maastricht e.o. gevestigd te Maastricht, hierna te noemen: de **bank**,

Pandgever heeft bij onderhandse geregistreerde akte, gedateerd 18 oktober 2007 en geregistreerd op 7 november 2007, pandrechten gevestigd op alle huidige en toekomstige transportmiddelen, inventaris en voorraden tot zekerheid voor de betaling van al hetgeen de bank blijkens haar administratie van pandgever te vorderen heeft.

Pandgever verkeert inmiddels in verzuim met de voldoening van hetgeen waarvoor de pandrechten tot waarborg strekken. Op grond van art. 3:237 lid 3 BW is de bank bevoegd te vorderen dat de verpande zaken in haar macht of in de macht van een derde worden gebracht. Daarnaast is de bank op grond van art. 3:248 lid 1 BW bevoegd de verpande zaken te verkopen en zich te verhalen op de opbrengst.

De pandgever verklaart hierbij overeenkomstig het verzoek van de bank en het daaromtrent bepaalde in de desbetreffende (pand)akte(n), respectievelijk de daarbij behorende van toepassing verklaarde algemene voorwaarden, de roerende zaken vrijwillig aan de bank als pandhouder ter beschikking te stellen c.q. in haar macht te brengen, c.q. in de macht van een door de bank aan te wijzen derde te brengen. De bank verkrijgt daarmee het vuistpandrecht.

De ter beschikkingstelling c.q. het in de macht brengen geschiedt door middel van (af)levering op een door de bank aan te geven plaats en op een door de bank aan te geven wijze.

De roerende zaken zijn thans door de pandgever opgeslagen bij Pinxt Verhuizingen B.V. gelegen aan de Zoerbeemden 3 te Eijsden. De roerende zaken worden in de macht van de bank gebracht door afgifte van de sleutel van deze opslagplaats aan de bank. Pandgever is bij betreffende verhuurder bekend onder debiteurnummer: 9351 en verklaart dat enkel de bank nog toegang heeft tot de goederen.

De pandgever verklaart met de bank te zijn overeengekomen dat de bank - vuistpandhouder - tot een onderhandse verkoop van roerende zaken, in afwijking van het bepaalde in art. 3:250BW, overeenkomstig het bepaalde in art. 3:251 lid 2 BW, mag overgaan.
Deze overeenstemming laat onverlet het recht van de bank om de verkoop middels toestemming van de Voorzieningenrechter op grond van art. 3:251 lid 1 BW te realiseren of om over te gaan tot openbare verkoop van de roerende zaken op een door de bank wenselijk geachte wijze.

De bank zal na de verkoop de pandgever een creditfactuur zenden. De opbrengst zal, onder aftrek van gemaakte kosten, worden geboekt in mindering op de

Rabobank

vordering(en) die de bank heeft op de pandgever of de schuldenaar/schuldenaren voor wier schulden het pandrecht is gevestigd.

Pandhouders en pandgevers doen uitdrukkelijk afstand van hun recht om de nietigheid, respectievelijk vernietiging van deze overeenkomst in te roepen. Deze overeenkomst kan noch door pandgever noch door pandhouders worden ontbonden. De nietigheid of vernietigbaarheid van een bepaling in deze overeenkomst leidt niet tot nietigheid of vernietigbaarheid van de gehele overeenkomst, noch van enige andere bepaling daarvan. Op alle bepalingen in deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing. De rechtbank Maastricht is bij uitsluiting van elke andere rechterlijke instantie bevoegd om geschillen uit hoofde van deze overeenkomst en de gevolgen ervan te beslechten. Een geschil bestaat reeds indien de pandhouder dat vindt.

Aldus opgemaakt en getekend te Maastricht d.d. 31 augustus 2012

pandgever
W.F. Koperberg

bank

Hoogachtend,
Rabobank Maastricht e.o.

R.H.M. (Roel) Dreesen
KredietRisicoManagement